

Coll noe

PRAXIS
BARBETTIANA.

AMSTELÆDAMI,
Apud *Jacobum Lescaille*, in plateâ
vulgò dicta *de Middeldam*.
ANNO 1665.

NOBILISSIMO,
AMPLISSIMO
ET PROBITATE
INCOMPARABILI VIRO,

D. GERARDO SCHAEP,

CORTEHOEVII
TOPARCHÆ,

REIPVBLICÆ
AMSTELÆDAMENSIS
PRVDENTISSIMO
CONSVLI,

ACADEMIÆ
LVGDVNENSIS
FIDELISSIMO
CVRATORI,

 ET

ET

AD SERENISSIMOS

DANIÆ, SVECIÆQVE

REGES

MAGNI AB OMNIBVS FACTO

EXLEGATO &c. &c.

HANCCE SVAM PRAXIN, SEQVE IPSVM

OFFERT

PAVLVS BARBETTE, MEDICUS.

PRÆ-

PRÆFATIO.

INGENIOSE LECTOR,

PAucis tibi multa do, quæ multis fortè non placebunt, quos non multi fortè faciam. Hæc compendiosè ſcripſi doctioribus, à quibus doctiora ſperans, multis interim profectura ſpero, multis enim profeciſſe ſcio. Deficit morborum contagioſorum cura, ſed & illam brevi, Deo dante, dabo. Ex centum, quos conſului, auctoribus, nihil ferè exſcripſi, proprio ubique uſus ſenſu & judicio. Mirari noli quod Pituitam vulgarem ſæpius Lympham craſſam vocem; examinent illam Anatomici & Practici accuratiores, reperient vera me ſcripſiſſe; ſed in ventriculo & inteſtinis limitatione eget. Fruere tu hiſce, & ama, ſi ſic tibi viſum fuerit,

Tuum totum

PAULUM BARBETTE, M. D.

EXCELLENTISSIMO
MEDICO

PAVLO BARBETTE,

PRAXIN suam perspicue & compendiose edenti.

ILlustrat Medicam Doctor Barbettius *Artem,*
Succinctamque docet methodum , qua pellere morbos,
Noscere morborum causas, Symptomata, signa
Nunc poterunt Medici: quare properate Medentes,
Qui cupitis vestris ægris adhibere levamen.
Porrigit hic vobis dextram, Praxinque fidelem
Expertus Medicus Paulus Barbette, *Medentum*
Amstelidûm prægrande decus, verusque Machäon.
Consulite illius Praxin, quæ mystica multa
Continet in sese medicamina sæpe probata:
Authorique hujus justas persolvite grates.
Perge tuum, Barbette, *decus, nomenque per orbem*
Spargere terrarum, miserisque occurrere, scriptis:
Perge tuis studiis Medicinam extendere, Paule,
Historiasque simul morborum scribere doctas.
Vive diu, ut morbos ex corpore pellere possis:
Sic Barbettiadum *laus stabit in orbe perennis,*
Præstantesque tuos semper referemus honores.

Amicitiæ ergò posuit

THEODORVS WYNANTS,

Reipubl. Amstelod. Med. ordin.

INDEX CAPITVM.

LIB. I.

De Capitis affectionibus.

LIB. II.

De affectibus Colli.

LIB. III.

De affectionibus Thoracis.

LIB.

LIB. IV.

De affectibus infimi ventris.

PRAXEOS BARBETTIANÆ

LIB. I.

De Capitis Affectionibus.

CAP. I. *De Epilepsia.*

I. Definitio. Epilepsia est Convulsio, vel motus partium corporis plerarumque præternaturalis, cum mentis & sensuum pro tempore plerumque læsione.

II. *Pars affecta* primaria est *Cerebrum* & consequenter *nervi*, nullatenus vero membranæ.

III. *Differentiæ. Idiopathica* est vel *sympathetica. Fortis*, vel *levis. Periodica* vel *inordinata. Hæreditaria* vel proprio vitio & *diæta* acquisita.

IV. *Causa proxima* est *Lympha* in cerebro vitiata & acredine sua nervos vellicans. *Remotæ* in glandulis lacteis, corde, utero aliisque partibus sunt quærendæ. Quicquid enim, sive bilis sit, sive pituita, sive succus pancreaticus, vel semen sanguisve menstruus, Lympham reddere potens acriorem, Epile-

pſiam facile cauſat cerebro male ſeſe haben-te. Vapores non admitto.

V. *Signa Diagnoſtica.* Caput dolens eſt, grave, vertiginoſum. Pallet facies, extrema frigent tremuntque. Linguæ motus inordinatus. Meticuloſus æger atque triſtis. Subito interdum corruit. Nunc quædam, nunc multæ convelluntur corporis partes. Hic manus habet clauſas, ille in gyrum agitur; hic curſitat, ille ſedet. Plerique actorum ſunt ignari; quidam ſenſibus utuntur tam externis quam internis, hocque raro, nec ſatis, puto, aptè. Quidam vociferantur, aliis ſupervenit dentium ſtridor, ſtertor, ſpuma oris; urinæ, fœcum, ſeminis involuntaria excretio.

VI. *Prognoſtica.* Idiopathica curatu difficilima; ſympathetica ſæpè, in infantibus facilè curatur, hæreditaria nunquam.

VII. *Indicationes.* Caput expurgandum, roborandum. Lympha temperanda; cauſæ remotæ tollendæ.

VIII. *Curatio.* *In Paroxyſmo* proſunt frictiones, ligaturæ membrorum, punctiones, clamores, vellicationes, cucurbitulæ, clyſmata, ſuppoſitoria; oris apertio, partium externarum in rectum extenſio; illinitiones temporum, carporum, naris, cranii circà ſuturas, præcipuè coronalem; ſuffitus. Narcoticorum uſus utilis eſt & noxius, benè diſtin-

guere

guere experti eſt Doctoris. De Venæſectione idem dico.

Extrà Paroxyſmum temperamentorum, cauſæ proximæ & remotarum ſumma eſt habenda ratio. Inſpice oculos, faciem, linguam; explora pulſum, tange ventriculum & Hypochondria, utpote in quibus ſympatheticæ Epilepſiæ cauſa plerumque hæret; conſiderentur Lymphæ gratia partes externæ, pedes volo atque manus. Præparentur hiſce conſideratis humores vel primò, vel educantur ſtatim pro re nata. Corroborantur partes præparantibus unâ eâdemque fideliâ; Cumque malum Chronicum ſit, tam præparantia quam purgantia ſæpius reiteranda. Venæſectio raro uſu venit; Vomitoria interdum, ſed præſcripta cautè.

Medicamenta Antepileptica.

Radices Acori veri, Angelicæ, Ariſtolochiæ, Arthemiſiæ, Cardanæ, Bryoniæ, Dentariæ, eryngii, fraxinellæ, hyperici, pœoniæ, ſcyllæ, ſucciſæ, tormentillæ, valerianæ ſylv. vincetoxici. Anagallis, betonica, ruta ſylveſtris, polium, verbena, pœonia. Flores liliorum convallium, pœoniæ, ſtœchados, tiliæ. Semina aquilegiæ, atriplicis, pœoniæ, ſeſeleos, cardamomum, ceraſa nigra. Ligna baxi, tiliæ, quercus. Agaricus. Succinum. Caſtoreum. Coagulum leporis; cor ciconiæ, hirun-

hirundinis, leporis, vulpis, vulturis. Cornu alcis, bovis, cervi, hirci, monocerotis. Cranium asini, humanum, cuculus ustus. Fel agni, catuli nigri, ursi, vulturis. Fimus vaccæ nigræ, hepar asini, capri, ranarum viridium, turdi, ursi. Hirundo. Lac asininum, caprinum, equinum. Pulli hirundinis. Lien equi. Lumbrici terrestres. Mustelæ piscis caro, sanguis & spina; ossa lacertæ viridis. Ossiculum cranii triangulare seu cruciforme lucii piscis. Pica. Penna pavonis usta, pulli corvorum combusti. Sanguis catti maris, menstruum juvencularum, humanus calidè assumptus, testudinis marinæ. Stercus ciconiæ, coturnicis, pavonis, talpæ cor & hepar, testiculi equi, galli. Turdur femina. Vesica apri. Vngula alcis, asini. Vnicornu. Margaritæ. Hydromel, Aqua, Spiritus, Vinum, Elixir, Syrupus Antidotus Cephalica Quercetani. Aqua Anhaltina; Hartmanni, Langii, Minsichtii, Hirundinum usitata & Kobrenteri, picarum, ex fecibus humanis Mathioli, theriacalis. Spiritus Ant'epilepticus Basilii, Paracelsi, Hartmanni: Cerebri humani, C. Cervi. Vitrioli viridis, volatilis, Tartari vitriolati, Salis Dulcis. Tinctura Solis Glauberi, Lunæ, Antimonii. Essentia & Tinctura Castorei, Elixir Crollii, Cratonis, Mynsichtii. Syrupus pœoniæ, stœchados, cinamomi. Ol. camphoræ, castorei, cranii humani,

mani, heracleotici ligni; majoranæ, rorismarini, citri, rutæ, lavendulæ, ſuccini, ungulæ alcis, zedoariæ, ligni rhodii. Conſerva flor. Anthos, lil. convall. flor. Aurantiorum, pœoniæ. Electuar. Heve. Saxoniæ, Montagnanæ, Theriaca Smaragdorum. Extractum Deodati, ceraſorum, vitrioli narcotici, Laudanum Antep. Hartmanni. Baſſanus ruta ſuccini, Antapoplecticus. Pulvis Lecundinæ, marchionis, ſpecies dialunæ, bezoardicum minerale, lunare, ſalia ferè omnia tam fixa quam volatilia. Tabulæ Hartmanni, Langii, Pil. Antep. Plateri. Sapo Hiſpanicus, &c.

Formulæ Medicamentorum Purgantium.

℞. Elect. è ſucco roſar. unc. j.
Pulveris Ialappæ drach. j.
Spir. Salis rectificat. ſcrup. j.
Ol. rorismarin. gut. viij.
MS. F. Conditum molle, de quo ſumat æger nucis moſchatæ magnitudinem, ter quaterve in hebdomade.

Vel

℞. Extract. rhei
Aloës lucid.
Reſinæ Ialapp. an. gr. vj.
Sal. ſuccin. gr. iij.

Ol. lavendul. g. ij.

MS. F. Pil. N°·iiij. deaurentur pro una dosi.

Vel

℞. Crem. Tartar.
Oc. Cancr. præparat.
Sal. Succin.
Diagrid. an. gr. vj.

MS. F. Pulvis in Vino vel cerevisia sacharatis assumendus.

Formulæ Medicamentorum Præparantium.

℞. Liquor. Tartar. unc. ſ.
Sal. Ammoniac.
Succin. an. ſcrup. ſ.

MS. ſumat in Vino 10 pluresve guttas quater de die,

Vel

℞. Sal. prunell. Ammoniac. an. drach. ſ.
Oc. cancr. crud. contuſ. ſcrup. ij.
Raſur. cranii human. ſcrup. iiij.

MS. F. Pulvis dividendus in 6 partes æq. ſumat eorum bis de die, hunc jejuno ſtomacho, illum veſperi ante cœnam.

Vel

℞. Sal. ſuccin. volat.
Corn. cerv. an. ſcrup. j.
Caſtor. drach. ij.
Infundantur horis 24 in ſ. q. Spir. Vin. rectif.

rectif. & Tincturæ extractæ Adde
Aq. prophylacticæ,
Iulap. roſac. an. unc. j. ſ.
Syr. cinamom. unc. ſ.
MS. bibat ter quaterve de die cochleare unum atque alterum.

IX. *Obſervationes.* 1. Nicolaus Hazard 26 annorum juvenis, Cerebro humidiori, cæterà plethoricus, ter, ſæpe quinquies de die, idque ſingulis ſeptimanis Paroxyſmos patiebatur fortiſſimos, interdum horâ integrâ, interdum per bihorium, cum ſpuma oris, clamore, ſenſuumque omnium læſione, ſubſequente diuturno & profundo ſopore. Præter Venæſectionem, peculiares ob rationes, non Epilepſiam, inſtitutam, nullo alio uſus ſum medicamento, quam Condito ſupraſcripto purgante; ſed non niſi ſeptimo menſe curatus eſt. Obſervabat autem exactiſſimè diætam. Decimo nunc anno à morbo liberatus vivit hilariter Amſtelædami, vultuque ſereno obviam mihi factus me ſalutat.

2. Filia Simonis Gomes de Pas annos circiter viginti nata, integrum per annum laboraverat motibus Epilepticis, non quidem vehementibus, ſed à ſeptimâ matutinâ in horam nonam veſpertinam durantibus, cum ſpumâ oris, ſine loquela, ſenſuumque manifeſto uſu. Menſtrua nihilominus juſto tempore & modo fluebant, noctuque comede-

bat, loquebatur, bibebatque, ſed parcè. Præſcripſi ipſi haſce pilulas unica pro vice.

℞. Caſtor. Sal. Arthemis. an. gr. iiij.
Reſinæ Ialapp. gr. vj.
Aloës ſuccotrin. gr. ix.
Ol. majoran. g. ij.
MS. F. Pil. N°. v. deaurentur.

Pro voto illis purgata, uſa eſt bis quotidiè hauſtulo ſequenti,

℞. Saponis Hiſpanic. albiſſ. drach. ſ.
Coq. ex lacte Vaccino & Colat. unc. iij.
Dentur uſui.

Miratu dignum erat hoc remedio aſſumto Paroxyſmum indies gradatim, deque hora in horam ita iviſſe imminutum, ut trigeſimo die pleniſſimè curata exiverit, manſeritque reſtituta. Venæſectionem Phlegmaticæ nullus inſtitui.

CAP. II. *De Apoplexia.*

I. APoplexia eſt mentis conſternatio cum ſenſuum externorum & motus abolitione.

II. *Pars affecta* eſt Cerebrum cum ſuis nervis.

III. *Differentiæ.* Idiopathica eſt vel ſympathetica; fortis vel levis; vera vel notha.

IV. *Cauſa* eſt Lympha craſſior magna ex parte nervos obſtruens.

5. *Signa Diagnoſtica.* Homo, ante ſcilicet ſanus, plerumque ſubitò, interdum ſenſim concidit, cum ſenſus, motus & vocis ablatione nunc imminuta nunc totali, ſola reſpiratione eaque difficili, remanente. Dormit profundè, imò ſtertit. Membra laxa elevata concidunt ſuo pondere inſtar mortuorum. Oculi ſuſpenſi ſunt vel clauſi; pulſus interim fortis eſt & plenus, quod multos in Prognoſtico, imò antehac me ipſum decepit. Reſolvitur ani & veſicæ Sphincter.

6. *Prognoſtica.* Apoplexia malum curatu eſt difficile, ſed facilius curatu alterantibus, quam purgantibus vel venæſectione. Si à difficili reſpiratione ſudor ſuperveniat, præſertim frigidus, lethale. Febris acuta melior lentâ vel mediocri. Solvitur ſæpè, motu ſc. Critico, in Paralyſin: interdum per ſalivationem, Lymphâ nempe craſſiore ſic purgatâ excretâque vi naturæ.

7. *Indicationes.* Lympha qualitate peccans temperanda & craſſitiem propter incidenda; quantitate noxia evacuanda: ſic majori copiâ ſpiritus animales generabuntur, faciliuſque in partes ſenſibus motuique dicatas fluent.

8. *Curatio.* Membra, pedes puta atque manus, ob Lympham ad Cor fluentem fricentur moderatè. Tempora oleis deſtillatis inungantur, ut & nucha, medullaque ſpinalis.

Cucurbitulas non niſi rariſſimè probo, ut nec venæſectionem. Clyſteres, Epicarpia, ſupplantalia, ſuppoſitoria concedo, licet non niſi per accidens juvare poſſint; Purgantia vero ſummè neceſſaria abundantibus turgentibuſque humoribus; ut & alterantia peccantibus iiſdem qualitate. Somnus arcendus, ideoque narcotica omnia noxia.

Medicamenta Anti Apoplectica.

Rad. Angelicæ, Imperatoriæ, Ireos noſtrat. & Florent. Galangæ, Pyrethri. Lavendula, roſmarinus, hyſſopus, Iva Arthetica, ruta, ſpica, ſalvia, origanum, majorana, diureticaque & cephalica dicta omnia. Flores liliorum, lavendulæ, arantiorum, ſpicæ, ſtœchados. Baccæ juniperi. Grana kermes. Cubebæ, cardamomum. Semina carui, ſinapios. Nux moſchata. Garyophyllum, cinamomum, zinziber, piper. Balſamum Peruvianum, zibethum, moſchus, caſtoreum, Opobalſamum. Aqua lil. convall. juniperi, petroſelin. ſalviæ, Apoplectica Anhaltina, Crollii, Minſichtii, Riverii, Quercetani. Spir. ceraſorum nigrorum, formicarum, cranii humani, ſanguinis hum. lilior. convallium. Eſſentia ambræ, caſtorei, ſuccini. Elixir Pœoniæ Mynſichtii. Syr. florum Anthos. Ol. ſuccini, lavendulæ, ſalviæ, ſpicæ, garyophyllorum, ligni heracleotici. Conſerval. arantiorum,

anthos,

anthos, menthæ. Confectio Anacardina. Balſamus Apoplecticus, cephalicique omnes. Magiſterium cranii humani, ſuccini; ſal Apoplecticum Minſichtii, ejuſdemque Rotulæ ſmaragdinæ &c. Elix. Vitæ noſtr. deſcriptionis.

Medicamentorum Præparantium Formulæ.

℞. Aq. Antiparalyt.
Prophylactic. an. unc. j. ſ.
Betonic. unc. ij. ſ.
Syr. de ſtœchad. drach. x.
M. bibat cochleatim.

Vel

℞. Elix. vitæ noſtr. deſcription. drach. j.
Bibat in Vino cereviſiave quater de die guttis 6 vel 8.

Vel

℞. Sal. Cranii human. ſcrup. j.
Detur in Vino, bis de die.

Spiritus ſalis dulcis ritè præparatus magnæ eſt efficaciæ, continuò in Vino potuve aſſueto ad guttas x vel xv aſſumptus.

Medicamentorum Purgantium Formulæ.

℞. Reſinæ Agarici,
Extract. catholic. an. gr. vij.
Sal. Tart. vitriolat. gr. iij.
Ol. rorismarin. gutt. ij.
MS. F. Pil. N°. iiij. deaurent.

Vel

Vel

℞. Rad. Ireos noſtrat.
Fol. ſenn. mund. an. drach. ij.
Agaric. leviſſ. drach. ſ.
Sem. pœon. ſcrup. j. Coq. ex aq. betonic. in Colat. unc. ij.ſ. diſſolve.
El. diacartham. drach. ij. ſ.
Ol. rorismarin. g. j.
MS. F. Hauſtus.

℞. Sal. Tart. vitriolat. gr. vj.
Scordii ſcrup. j.
Reſinæ agaric. gr. viij.
Sachar. perlat. drach. ſ.
MS. F. Pulvis tenuis in Vino Gallico vel Rhenano aſſumendus.

IX. *Obſervationes.* 1. Iohannes Abeels Vir quadraginta plus annorum, plethoricus, obeſus ſed robuſtus, horâ decimâ nocturnâ, mediocriter cœnatus, inter nicotianæ uſum ſubitò in Apoplexiam cadens, dormiebat altum. Conſilio me magis vicini Medici vena ipſi ſecta erat antequam ipſi potuerim adeſſe. Præſcripſi externa medicamenta & interna, ſed horâ primâ ejuſdem noctis ceſſit fatis.

2. Michaël Calvo Hiſpanus ſexagenarius, phlegmaticus, magnæ notæ vir, inſtitutâ bis conſilio Medici Hebræi, venæſectione, brevi poſt lumine caſſus eſt.

3. Anus ſexaginta quinque annos nata, fit poſt vertiginem Apoplectica. Volebant ad-

ſtantes

ſtantes ut ipſi ſtatim ab experto Chirurgo Auguſto Meyero ſecaretur vena, quam vocatus ego ut & ille improbavimus. Vſa eſt mixtura & purgantibus ſupraſcriptis, iiſque paucos intra dies convaluit.

Cap. III. *De Paralysi, Caro, Comate Vigili & ſomnolento, Catalepsi, Incubo, Lethargo &c. Epiſthotomo, Emproſtotomo, Epiſtotomo.*

I. HIſce de Affectibus non eſt quod multa dicam; tantam enim cum Apoplexia habent affinitatem, ut qui morbos iſtos ex hac neſciat curare, pauci judicii ſit oportet: neque enim eſſentialiter, ſed gradibus ſaltem differunt, eandemque agnoſcunt partem affectam cauſamque. Hoc ut Lector, rerum non verborum, amans melius concipiat, has illi meas communico.

II. *Obſervationes.* Mater D. Iohannis Vincent Diaconi & Mercatoris Amſtelædamenſis, brachium dextrum impotens movere, periculosè decumbebat anno ætatis ſuæ quinquageſimo octavo; ergò erat *Paralytica:* interdum dormiebat profundè, ergo laborabat *Comate ſomnolento Caróve*; interdum vigilabat, ergò debuit tunc ejus morbus *Coma Vigil* nominari; interdum ſtertebat nullamque edebat

bat vocem, quicquid vociferarentur adſtantes; ergo erat *Apoplectica*; febricitabat continuo, ſupervenientibus Aphtis, ergò aderat *Lethargus*. Omnes hi morbi, quibus extincta, promiſcuè illam affligebant 15 intrà dies. Quorſum ergò nunc *Entium Noxia Multiplicatio?* Quantum ſapimus verba dando!

2. Vxor D. Ludovici Serrarii Vertiginoſa, Paralytica, Comatoſa, Nephritica, Hyſterica &c. ore tortuoſo vix poterat vocato mihi loqui. Præſcripſi illi pilulas haſce purgantes:

℞. Reſinæ Ialapp.
Agaric.
Aloës lucid. an. gr. iiij.
Sal. ſuccin. gr. vj.
Ol. menthæ g. ij.
MS. F. Pil. N°. v. deaurent.

Optimè inde purgata longè habuit melius. Altero die aſſumpſit mixturam ſequentem cochleatim:

℞. Aq. prophylact. noſtr. unc. j. ſ.
Antiparalyt. unc. ſ.
Antinephritic. unc. j.
meliſſ. unc. iij.
Syr. de ſtœchad. unc. j.
MS. in Phiala.

Hacce uſa conquerebatur de nimiâ ejus acredine, dulcorem autem non admittebat paſſio hyſterica; ſed aquæ liliorum convallium unciâ unâ cum ſemiſſi temperatam ſupra-

præſcriptam mixturam optimè ægra tulit, & optimè novem imò ſeptem intra dies eſt curata; nebat enim quarto die proba hæc & familiæ ſummam curam habens Martha.

CAP. IV. *De Catharris, eoſque comitante vario Capitis & partium totius corporis dolore.*

I. CAtharrus eſt defluxio humorum in omnes corporis partes.

II. *Partes affectæ* ſunt glandulæ totius corporis ut & Cerebrum, quod Warthonus non veretur glandulam ſui generis vocare: addo membranas, tendines, nervos.

III. *Cauſa* eſt nunc Lympha acrior cui ſeſe ſæpe intermiſcet bilis, unde inflammationes & dolores intenſiores omnes; Ophthalmiæ, Anginæ, Ereſypelata, Herpetes, Arthritis, Tuſſis &c. nunc Lympha craſſior, unde dolores gravativi, Laſſitudo ſpontanea, Melancholia, Scorbutus &c.

IV. *Differentiæ* ex cauſis patent. Legat, qui plura volet, prolixum & doctiſſimum Sneiderum.

V. *Signa Diagnoſtica* ægris ipſis & adſtantibus tam manifeſta ſunt, ut doctis illa præſcribere parum ſit neceſſe.

VI. *Prognoſtica.* Catharri & dolores interdum

terdum facilimè, interdum difficulter curantur; evenit ut subito ægri, imò cæterà sani illis pereant, hosque catharros, suffocativos, nominare solent. Causa hæret in orificio ventriculi, vel in ipsis pulmonibus ob impeditam à Lympha crassâ Sanguinis circulationem.

VII. *Indicationes curativas ut & Curationem ipsam* petere potes ex Capite 1. & 2. de Epilepsia & Apoplexia; invenies illic ferè omnia huc pertinentia: pauca saltem longo mihi usu comprobata illis hicce jungo.

In aurium ex acriori Lympha dolore.

℞. Lactis Vaccin. q. s.
Laud. opiat. gr. iij.
MS.

Inde auribus guttas tres quatuorve & exterius applica mivam panis ex furno novissimè allatam; id est calidam. In dolore ex Lympha crassiore prosunt Olea destillata calida omnia.

In Ophthalmia ex Lympha crassiore.

℞. Ovum Gallinaceum integrum; Coq. ad mediocrem duritiem, demptâque testâ & vitello cavitati ejus indantur
Sachar. Saturni gr. vj.
Camphoræ gr. ij.
Vitriol. alb. gr. viij.
Mell. rosat. unc. s.

Fiat expressio fortis, & expressus liquor

quor instilletur guttatim oculis bis vel ter de die.

Aliud omni laude majus.

℞. Aq. Euphrasiæ,
Fœnicul. an. lib. j.
Salis communis drach. vj.
Tutiæ præparat.
Vitriol. alb. an. unc. ſ.
Ebulliant parum & Colatura detur guttatim usui.
MS.

In Ophthalmia ex Lympha acriore hocce melius huc usque nondum sum expertus :

℞. Florum Cinci scrup. j. ſ.
Aq. rosac. q. ſ.
MS. & guttatim inde oculis.

Cincum est species puto stanni, licet alii sentiant aliter; optimum ex Angliâ huc defertur : præparatur Chymicè quarto ignis gradu; videtur aliquid Mercurii in se continere.

In principio doloris Arthritici ex Lympha acriore :

℞. Minii,
Cerussæ,
Sapon. Venetæ an. unc. x.
Ol. olivar. lib. ij.
Axungiæ porcinæ unc. j.
Coq. ex arte in formam Emplastri.

Magni quæſo facias hoc Emplaſtrum, ingenioſe Lector.

In declinatione, ut & in Artuum doloribus ex dislocatione, Contuſione &c.

℞. Minii lib. ſ.
Ol. Tartar. fœtid. unc. j. ſ.
Olivarum lib. j.
Caſtor.
Lumbricor. an. unc. iij.
Opii crud. drach. j. ſ.
Ceræ albæ & Labdani q. ſ.
MS. F. ſ. a. Emplaſtrum.

In dolore Arthritico ex Lympha craſſiore magnæ ſemper ſum expertus eſſe efficaciæ hoc Emplaſtrum:

℞. Emplaſtr. ſtiptici Crollii unc. j. ſ.
Ol. philoſophor. drach. ij.
Opii crudii ſcrup. ſ.
MS. F. Emplaſtrum extendendum ſuper aluta.

I. *Obſervationes.* Pia & chariſſima mihi uxor, ſæpius, præcipuè gravitatis tempore, laboravit catharris & vario corporis partium dolore; non putem illam 20 intrà annos ter medicamento purgante uſam eſſe; ſed naribus attrahebat conſilio meo ſimplex ſuffimigium pulveris maſtiches electi, idque ſexies de die; à quo ſemper & tam ſubito melius habebat, ut poſtmodum facta quaſi Vice-Medicus (liceat mihi ſic loqui joci ergo) illa me

me inſcio ſibi ipſi illud poſteà præſcripſerit ſæpiſſimè.

II. Catharris ex Lymphâ craſſiore oriundis laborantes tot curavi ſimplici ſuffitu vel vapore aceti, ferro ignito aſperſi, ut neminem hic nominare cogar.

III. In Catharris bilioſis itidem multa obſervavi; exempli loco ſit honeſta Matrona Lydia de Rovers; quæ optimè ſemper, purgata prius, habuit ab hujus mixturæ, quam cochleatim aſſumebat, uſu.

℞. Aq. prophylactic. noſtr. vel ejus in defectu aceti rectificat. unc. j. ſ.
Menthæ,
Meliſſ. an. unc. ij.
Syr. papaver. errat. unc. j.
Oc. Cancr. crud. contuſ. ſcrup. j. ſ.
Laud. opiat. gr. j.
MS.

LIBER SECVNDVS.

De Affectibus Colli.

Cap. I. *De Angina.*

I. Angina est faucium inflammatio.

II. *Partes affectæ* sunt Tonsillæ, fauces, Vvula, musculi Laryngis & Oesophagæi, imo palatum.

III. *Causa* est Sanguis, abundantia quidem sæpe sua peccans, quâ tamen non eousque noceret, nisi Lympha acriori vitiaretur.

IV. *Differentiæ.* Dividitur ab omnibus melioris notæ auctoribus in tres species; quos hic non sequi, temerarium foret. 1. Vocatur Cynanche; 2. Synanche. 3. Parasynanche. Dividitur porro in Veram & Spuriam; sed hæc pauci sunt momenti.

V. *Signa Diagnostica.* Instantis Anginæ signa sunt, cum patiens collum more solito non movere, difficilius respirare, nec aptè potest deglutire, ardoremque & dolorem senserit in faucibus.

Præsentis Anginæ signa diagnostica sunt respiratio suffocationi proxima; sic impedita deglutitio, ut & potus liquidaque omnia rejiciantur

jiciantur per nares ; ſummus adeſt dolor, rubedo, tumor, febris ; lingua arida, vocis languor &c.

V I. *Prognoſtica.* Angina nulla tuta ; quantum minus tumoris , tantum periculi magis. Cynanche præcipuè ubi muſculi Laryngis inflammati omni videntur carere tumore. Minus periculoſa eſt Angina dicta Synanche ; adhuc minus Paraſynanche, ut & tonſillarum inflammatio.

V I I. *Indicationes Curativæ.* Lympha atque bilis in ſanguine ipſo temperandæ , hicque revellendus, derivanduſque citiſſimè.

V I I I. *Curatio.* Inſtituatur igitur quamprimum Venæſectio, vel in corpore non Plethorico , in brachio dextro ; reïtereturque pro neceſſitate ; poſteà malo id poſtulante aperiantur venæ ſublinguales raninæ. Proſunt Cucurbitulæ, Veſicatoria , Enemata , Gargarismata, Topica.

Medicamenta contra Anginam.

Radices ; althææ, liquiritiæ, Ireos. Herbæ ; Conſolida , Myrtus , Prunella, Taraxacum, Plantago, Scabioſa, Sempervivum majus, Salvia, Hedera terreſtris, Violaria. Flores ; Balauſtiorum, roſarum rubrarum. Crocus ſemina 4 frigida majora, minora, papaveris. Cortex & ſuccus granatorum, præcipuè acidorum. Ficus. Album Græcum. Hirun-

dines uſtæ, illarumque nidus. Alumen uſtum. Syrupus Berberorum, Capillorum Veneris, Violarum, Portulacæ, Iujubinus, Scabioſæ, Tuſſilaginis. Mel roſarum, Rob Sambuci, Diamori.

Repellens Gargariſma morbi in principio.

℞. Flor. roſ. rubr. balauſtior. an. P. j. ſ.
Cortic. granator. unc. ſ.
Fol. quercus M. j.
Alumin. uſt. ſcrup. j.
Coq. ex aq. ferratâ & Colat. lib. j. ſ.
Adde
Rob diamor. unc. ij.
MS.

Aliud efficacius.

℞. Fol. Taraxici M. j. ſ.
Hederæ terreſtr.
Violar. an. M. ſ.
Coq. ex aq. hordei in Colatur. unc. xx.
Diſſolve
Mellis roſat. colat. unc. j. ſ.
Addendo
Spir. vitriol. gutt. xv.
MS.

Diſcutiens in morbi declinatione Gargariſma.

℞. Rad. liquiritiæ,
Corticum granator. an. drach. ij.
Flor. balauſtior. P. j.
Iujubar. N°. xij.

Ficuum

Ficuum N°. iij.
Paſſular. minor. drach. iij.
Coq. ex aq. hordei in Colat. unc. xx.
Diſſolve
Syr. capillor. Ven. Mell. roſ. col. an. unc. j.
MS.

Aliud

℞. Rad. Ebuli unc. ſ.
Ireos noſtrat.
Liquiritiæ an. drach. ij.
Flor. Chamomillæ P. j. ſ.
roſar. rubrar.
Hyſſop. an. drach. ij.
Dactylor. N°. iij.
Ficuum N°. vj.
Alb. græc. drach. j.
Sem. Fœnugræc. drach. ij.
Coq. ex decocto raparum in Colaturæ lib. ij. diſſolve
Syr. Capillor. Vener. unc. ſ.
Iujubin.
Althææ Fernel. an. drach. vj.
MS.

Externa Medicamenta contra Anginam.

Ol. nucum, lil. albor. amygdalarum, chamomillæ, anethi. Axungia caponis, porci. Vnguent. althææ. Emplaſtrum de Mucilagi-

 nibus.

nibus. Stercus canis, columbarum. Nidus hirundinis.

℞. Rad. althææ,
Lilior. alb. an. unc. j.
Nid. hirundinis N°. j.
Ficuum,
Dactylor. an. N°. iiij.
Alb. græc unc. ſ.
Cæpar. drach. vj.
Coq. ex aq. hordei vel Cerevifia & Colatur. ſ. q. Adde
Farinæ Tritici,
Semin. lini an. unc. j.
Fœnugræc.
Althææ an. unc. ij. ſ.
Vitell. Ovi N°. ij.
Croc. Oriental. drach. ij.
Ol. Chamomill. unc. ij.
MS. F. Cataplaſma.

Vel

℞. Succ. cæpar. unc. ij.
Ol. lilior. alb.
Irin. an. unc. j. ſ.
Coq. parum, Addendo
Nid. hirundin. drach. ij.
Picis & Ceræ q. ſ.
MS. F. ſ. a. Emplaſtrum.

Cataplaſma Maturans.

℞. Rad. Althææ unc. j.
Lil. albor.

Rad.

Rad. Liquirit.
Ireos noſtr. an. drach. ij.
Cæparum unc. ſ.
Paſſular. enucleatar. unc. j.
Ficuum N°. vj.
Sem. lini,
Fœnugræci an. drach. ij.
Fol. Malvæ, braſſicæ an. M. ſ.
Coq. ex Vino albo Gallico in formam Cataplaſmatis.
MS.

IX. *Obſervationes.* 1. Æſculapii quidam filius, plethoricus, obeſus, laborabat ſynanche, ſibique ſtatim juſſit venam ſecare, ſtatimque poſt poterat deglutire, & ideo aſſumſit purgans à quo benè habuit & per multas horas quievit. Sequenti die recidivam paſſus iterum inſtituit venæſectionem, iterumque habuit melius, & ambulando loquebatur liberè, dicens ſe varia in proprio morbo obſervaſſe; altero mane dum ſe putaret ſanum, intra bihorium ſuffocatus periit.

2. Vxor Librarii Leſcaille plethorica intenſiſſimos faucium patiebatur dolores, tonſillæ ita erant tumefactæ ut ne guttulam potuerit deglutire, aſſumptaque omnia rejiceret per nares. Inſtitui Venæſectionem, uſuſque ſum Cataplaſmatibus & Gargariſmatibus ſupraſcriptis, quartoque morbi die malum bacillo exploraturus, abſceſſum vidi ſuppu-

ratum; placuit mihi inhumanius cum illa agere, eodem bacillo abſceſſum rupi; unde cum ſtatim melius haberet, riſit & laudavit probam fraudem.

Cap. II. *De Scrophulis.*

I. Scrophulæ ſunt tumores præternaturales glandularum colli, propriâ tunicâ contenti.

II. *Partes affectæ* ſunt glandulæ conglomeratæ colli, ſalivales hodiè dictæ.

III. *Cauſa.* Glandularum totius corporis munus, (quod certiſſimum eſſe puto) eſt Lympham tranſcolare; neceſſe ergo eſt Lympham craſſiorem hujus affectus eſſe cauſam, unde illarum primo durities poſteà ſenſim accreſcens pertinaxque tumor.

IV. *Differentiæ.* Interdum mobiles ſunt; interdum oſſibus adhærent. Interdum glandula ſalivalis inferior, interdum & ſuperior afficitur. Interdum hæreditariæ ſunt; interdum Epidemicæ.

V. *Signa Diagnoſtica.* Tumor durus & rotundus vel oblongus eſt; dolorificus rariſſimè.

VI. *Prognoſtica.* Quo mobiliores eò curatu faciliores, curatu tamen ſemper difficilimè. Oſſibus adhærentes ferè incurabiles: in hiſce non utor niſi curâ palliativâ, ut & in

in illis quæ in cancrum vergunt atque dolent.

VII. *Indicationes Curativæ.* Lympha crassa incidenda, temperanda, evacuanda. Glandulæ emolliendæ; humor, si potest, discutiendus, vel maturandus & tandem escharoticis, ubi aliter fieri nequit, absumendus.

VIII. *Curatio.* Purgetur corpus Medicamentis Pituitæ huc usque dicatis. Vitetur Venæsectio. Prodest sudor, & acida intus assumpta omnia, ut & salia volatilia. Topica Chirurgiæ debentur.

Medicamenta contrà Scrophulas.

Rad. Aristolochiæ rotundæ, bryoniæ, cyclaminis, filipendulæ, morsus diaboli, iridis, pimpinellæ, pyrethri, scillæ, verbenæ, scrophulariæ. Folia cupressi, apiastri, rutæ, saturejæ. Flores genistæ. Cancri Combusti. Testæ ovorum ustæ. Sal Gemmæ. Spongia quæ maximè laudatur à Practicis.

℞. Cineris spongiæ marin.
Ossis sepiæ,
Piperis longi,
Cinamom.
Salis Gemmæ,
Pyrethri,
Nucum cupressi,
Gallarum,
Corticum Quercus,

Flor.

Flor. roſ. rubr. an. unc. ſ.
MS. F. Pulvis tenuis.
Doſis ſcrup. ij. vel drach. j.
Vel
℞. Lapid. Spongiæ drach. iij.
Sal. Gemmæ drach. ij.
Tartar. vitriolat. drach. j.
MS.F. Pulvis. Doſis ſcrup. j. ſ. vel ſcrup. ij.

Localia Chirurgis committo, inter quos novi qui magni faciunt Medicamentum hocce, quod in Epiſt. ſuis Medicin. deſcribit Langius, cujus reverà feliciſſimos vidi ſucceſſus:

℞. Olei philoſophorum laterini lib. ſ. Thuris, Maſticis, Gummi Arabici, Therbentinæ an. drach. iij. Piſtata ſimul per Alembicum deſtillentur; tandem diſtillationi addatur ſalis ex cinere ceni, & iterum diſtilla, & quod diſtillaverit in vitro ſerva.

Sale ceni quia caremus, ſupponi poteſt cinis ſpongiæ.

Obſervationes. Virgo nobilis, bilioſa, macra, ſcrophulis multiplicibus vexata fatis ceſſit, febre continua continuò illam emaciante, id eſt, hectica. Aperto cadavere reperimus mille ultrà glandulas minores, majores, à faucibus ad os pubis uſque. Ejuſdem erant coloris, flavi ſcilicet, quem apertâ cute oculis noſtris objiciebant ſcrophulæ in collo. Medicamenta cautè licet applicata non addo infelicem ob ſucceſſum.

CAP. III. *De Aneurismate.*

I. A*Neurisma* est Tumor præternaturalis digitis illum comprimentibus facilè cedens, illisque ablatis statim rediens, cum forti pulsu.

II. *Pars affecta* sæpissimè, imò ferè semper ob Arterias Carotides, Collum est; observavi tamen illud in genubus & brachiis.

III. *Causa* est humor acris, serosus, biliosus, internam arteriarum tunicam erodens, imò & externam crassiorem, imo & viciniora sibi ossa.

IV. *Differentiæ.* Nunc magnum est, nunc parvum; nunc collo adhæret, nunc artubus.

V. *Signa Diagnostica* petere potes ex suprà scriptâ Aneurismatis definitione.

VI. *Prognostica.* Parva curatu difficilima, magna incurabilia: nec curatum in collo vel unicum vidi. Palliativâ curâ diu vivere possunt. Chirurgi artis propriæ ignari abscessum judicant; eoque aperto scalpello, moriuntur ægri illicò illorum in præsentia.

VII. VIII. *Indicationes Curativæ & Curatio.* Tumor ab initio statim comprimendus, humorque acris repellendus: utrumque commode fit per tenuem laminam plumbeam. Quidam volunt ut sanguis affluens intercipiatur arteriam suprà & infrà Aneurisma

risma ligando ; illudque postmodum excidendo curare. Sed hoc remedii genus dolorificum nec tutum est ; mallem ego vitæ conservandæ ergo brachium vel pedem amputare.

IX. *Observationes.* 1. Pauperrimi cujusdam viri (cujus nomen mihi excidit) Aneurismate extincti, cadaver dissecuimus. Videbamus sanguinem copiosum tam serosum quam grumosum ; tunicas arteriarum utrasque erosas, & claviculam sinistram maximâ ex parte carie exesam. Cl. Sylvius ejus erat Anatomicus.

2. Alium pauperem suprascripto modo per laminam plumbeam ita palliativè curavi, ut decimo quinto post anno mihi sanus fuerit loquutus. Tumor erat suprà genu dextrum, ovi gallinacei magnitudine.

LIBER TERTIVS.

D e Affectibus Thoracis.

Cap. I. *De Pleuritide.*

I. *leuritis eſt Inflammatio* interioris Thoracis duplicatæ Tunicæ, dicta Pleura.

II. *Pars affecta* eſt Membrana Pleura; plerumque etiam patitur Pulmo, Mediaſtinum, Pericardium, Diaphragma.

III. *Cauſa* eſt humor ſeroſus, bilioſus, acris, cum ſanguine arterioſo ſeſe præternaturaliter effundens in Membranam pleuram, plerumque per anaſtomoſin, interdum diæreſin, rar ò diapedeſin.

IV. *Differentiæ*. Vera eſt vel Notha. Vera provenit ex ſanguine arterioſo acriori; in Nothâ ſanguini ſeſe miſcet Lympha craſſior. Quidam ſcriptores dolorem muſculorum Pleuritidem Notham vocant, quod illis non concedo; hoc malum Catharris debetur.

V. *Signa Diagnoſtica* ſunt, 1. Dolor lateris punctorius, 2. Tuſſis, 3. Difficilis reſpiratio, 4. Febris continua, 5. Pulſus durus. Hæc ſigna niſi omnia concurrant non eſt Pleuritis. Interdum Pleura inflammatur in

dorſo circà diaphragma, & ab incautis ſummo ægrorum damno, pro dolore nephritico habetur.

VI. *Prognoſtica.* Quò citiùs materia peccans ſuppuratur; quò ſputa magis albicantia & leviora, eò citius curatur æger. A copioſo ſcreatu tuſſis & reſpirationis difficultas vel aucta, vel non imminuta, malum.

VII. *Indicationes Curativæ.* Fluxus humorum ab initio ſtatim quantum fieri poteſt cohibendus; humor ipſe revellendus, derivandus; poſteà ſuppurandus, pars tandem ejus reliqua diſcutienda, parteſque roborandæ.

VIII. *Curatio.* Venæſectio primo morbi die bis terve, cæteris paribus, reiterata maximo ægris eſt auxilio. Sunt qui illam in totum rejiciunt, ſed cum illis non ſentio. Inſtituenda eſt in brachio lateris affecti, quicquid Theoretici contradicant, eaque interdum largiter. Poſtmodum humoribus turgentibus corpus purgandum; ſudor movendus, expectorantia præſcribenda.

Medicamenta contrà Pleuritidem.

Rad. Ariſtolochiæ, bardanæ, millefolii. Herbæ, Taraxicum, Anagallis, braſſica, Card. bened. Cerefolium. Conſolida regalis, hippogloſſum, pulmonaria, ſcabioſa. Flores buxi, papaver. erratici, ſtœchad. citri, violar. ſemina Card. ben. fraxini, Malvæ, urticæ, aqui-

aquilegiæ. Thus. Cor Cervi. Dens apri. Lapis Carpionum, percarum; mandibulæ lucii piſcis. Oc. Cancri. Oſſa lupi. Priapus Cervi, Tauri. Sperma Ceti. Vnicornu. Sal. prunellæ, Corallorum. Succus Taraxici, betulæ, ſtercoris equini. Aqua bardanæ, Card. bened. Scabioſæ, Theriacalis, Prophylactica noſtra. Spiritus tartari. Liquor diaphoreticus Mynſichti. Syr. Card. bened. papaver. rheados, diacodii. Ol. myrtillor. roſaceum, amygdalinum. Vnguentum pectorale, Althææ. Emplaſtrum Ireos, de Cumino. Pulvis antipleuriticus Mynſichti. Haly. Tragea antipleuritica Hartmanni, Quercetani. Antim. Diaphoretic. bezoard. minerale; Flores Sulphuris.

In principio morbi:

℞. Succi Taraxici depurat. unc. j.
Aq. plantagin.
Roſac. an. unc. ij.
Prophylactic. noſtr. unc. ſ.
Oc. Cancr. crudor. contuſor. drach. ſ.
Syr. papaver. errat. unc. j. ſ.
MS. in Phiala.

Sumat æger hac de mixturâ ſingulis horæ quadrantibus cochleare unum alterumve, miraberis ejus effectum.

Vel

℞. Syr. althææ Fernel. unc. j.
Diacodii,

Papaver. errat. an. drach. vj.
Oc. Cancr. præparat. drach. j.
Bezoardic. mineral. ſcrup. j.
MS. F. Linctus continuò aſſumendus.
Secundo, tertiove die:
℞. Rad. Althææ unc. j.
Liquiritiæ raſæ drach. ij.
Fol. Malvæ M. j. Senn. unc. ſ.
Oc. Cancr. crudor. contuſorum & in petia ligatorum drach. vj.
Rhei electi drach. iij.
Tamarindor. unc. ſ.
Iujubar. N°. x.
Sem. urtic. Roman. unc. j. ſ.
Coq. ex aq. hordei in Colaturæ unc. xxiv.
Diſſolve
Syr. Diacnicu unc. j. ſ.
Salis prunellæ ſcrup. ij.
MS.

Bibat Patiens hujus Apozematis Vncias v. bis terve de die, prout alvus laxa fuerit vel adſtricta.

Medicamenta Topica.

Efficaciora hiſce, quantumvis communia, nulla ſum expertus.

℞. Vngt. Althææ Compos.
Pectoralis an. unc. ſ.
Ol. Sem. papaver.
Lilior. albor. an. drach. iij.

Ol.

Ol. Myrtillor.
Roſac, an. drach. vj.
MS. in fictili.

Hocce Linimento utor in morbi principio, & materiâ ſuppuratâ Emplaſtro de *Cumino*, vel Emplaſtro *Ireos* in affectibus pectoris ſummâ laude digno.

IX. *Obſervationes.* 1. Dominus N. de Bas Sponſus, conquerebatur mihi de punctorio lateris ſiniſtri dolore, quem Pleuriticum vocabat. Statim refutavi ejus opinionem; hærebat enim malum in muſculis intercoſtalibus, quod, ut ſuprà ſcripſi, quidam Auctores Pleuritidem notham vocant. Reſpirabat difficulter, & conquerebatur ſe non poſſe ob dolorem brachiis amplecti chariſſimam ſibi ſponſam. Iuſſi imponatur affecto lateri Emplaſtrum Ireos, & inde unica nocte curatus, tertio poſt die nuptias celebravit ſine ulla Sponſæ querela.

2. Laurentius Hommers Mercator, qui paucis ante morbum diebus joci ergò mihi dixerat, ſibi in toto mundo omnia perinde eſſe, modo uxor ſua non fieret vidua, Pleuritide corripitur exquiſita in latere ſiniſtro. Detraxi ipſi ſanguinem ter intrà biduum ex brachio & manu lateris affecti, uſuſque eſt medicamentis ſupraſcriptis. Tam benè inde habuit ut quarto die me inſcio exiverit, comederitque halecem & ſuperbiberit Pintas

duas Cerevisiæ crassæ Roterodamensis. Altero die, imò illâ ipsâ nocte, incidit in Pleuritidem lateris oppositi, id est dextri. Summo mane vocatus dolebam Amicum, cum viderem vires tanto oneri non fore ferendo, cui etiam tertio post die succubuit.

3. Illo eodemque tempore Gertruda Evers sanguinea pituitosa Virgo, vigesimo secundo ætatis anno ex Pleuritide decumbit. Menstrua pro voto fluxerant decem antè diebus. Iussi illi sanguinem è brachio affecti lateris ad Vncias octo bis detrahere frustraneo eventu. Non permittebant prostratæ vires tertio morbi die, ut amplius de Venæsectione ausus fuerim cogitare, nihil enim nisi mortem expectabam. Præscripsi ipsi mixturam suprascriptam ex succo Taraxici, &c. Et paucas intrà horas cessavit dolor, paucisque post diebus totus morbus.

De *Peripneumonia* nihil scribo, quia nihil in cura differt à cura Pleuritidis. Consulet qui plura scire volet, hoc de affectu, ut & de *Paraphrenitide*, auctores, nam & hanc eodem modo curari posse scio.

Cap. II. *De Phthisi.*

I. PHthisis est *Consumptio* humoris nutritii.

II. *Pars affecta* interdum quidem Pulmo est, sed non eo quo vulgo putatur:

tatur modo, ut ex causis patebit. Primariò plerumque patiuntur Ventriculus, Pancreas, Glandulæ lacteæ &c. Pulmo per Consensum.

III. *Causa* est 1. Ventriculus malè Chymum digerens. 2. Succus pancreaticus malè sese miscens bili: unde 3. Chylus crassior malè transcolatur per glandulas mesenterii lacteas: evenit inde 4. quod crassior chyli pars in glandulis lacteis hæreat, non transcoletur, illas induret, sic ut non nisi serosior illius pars per ductum Thoracicum perveniat ad Cor. Interim vesiculæ tam orbiculares quam sinuosæ pulmonis noviter à Cl. Malpighio inventæ, ex legibus circulationis sanguinis, replentur lympha, quæ in illis crassior fit, anhelationem causat atque tussim, vapores adscendentes angustias intermittentes. Vlcus Pulmonis Tabem esse non admitto; nisi longo temporis tractu degeneraverit, vel in Vomicam, vel Empyema; dissectione enim semper contrarium reperi in cadaveribus hoc malo extinctis.

IV. *Differentiæ*. Practicus Tabem in tres species divido. Prima, eaque præcipua, est illa quæ provenit ex glandulis mesenterii lacteis Lymphâ crassâ, vel, ut alii loquuntur, pituitâ obsessis; quæ sic in causa sunt, ut minima assumptorum ciborum pars perveniat ad Cor, Corporisque partes reliquas; maxima vero illorum pars pereat per alvum. Se-

cunda est quæ propter sanguinem, & in illo Lympham serosiorem, Tussim excitat continuam, dum per pulmones circulatur cum succo nutritio ad Cor. Tertia species illa est, quam antiqui ulcus pulmonum vocavere. Procedit ex Lymphâ crassâ in Vesiculis pulmonum supradictis diutius hærente, & Circulationem sanguinis impediente. Sputa primùm albicant & levia sunt, postmodum crassiora fiunt, tandem aliquo modo fœtent & sic putrescunt. Hæc quoad qualitatem; quantitate si peccaverit hæc Lympha, Vomicam Pulmonum observabis, vel Empyema.

V. *Signa Diagnostica* incipientis Phthisis sunt Inflatio Ventriculi tumorque totius abdominis; anxietas cordis & interdum palpitatio, tussis sicca, appetitus prostratus, macredo, febricula continua. Consummatæ Tabis signa sunt, appetitus major sed vagus; (provenit ille, puto, ex febre aucta & majore; quam non solum continuam observavi, sed in plerisque indies suam exacerbationem habentem; hancque febrem voco duplicem Tertianam continuam; an illa ex Pulmonibus trahere possit ortum, judicet judicio pollens Medicus) Tussis continua, respiratio difficilima, Marcor, cutis arida nigricansque, sputum viride, crassum & aquæ puræ immersum, matulæ fundum petens.

VI. *Prognostica.* Phthisin Infantum, imò adul-

adultorum in principio facilè curaveris, si abdominis majorem habueris curam, quam pulmonis, hicce enim tunc non peccat nisi per accidens. Consummata ferè semper incurabilis; sed Vomicâ pulmonis laborantes curatos vidi varios, ut & alii mecum Practici.

VII. *Indicationes curativæ.* Lympha crassa incidenda, abundans leniter & per epicrasin evacuanda. Diæta sit exquisita; reficiatur tamen sæpè Stomachus.

VIII. *Curatio.* Intelligenti sufficient Indicationes Curativæ. Hoc saltem addo, me contrà omnium fortè Scriptorum Practicorum sententiam acidis temperatis felicissimè usum. Ratio patet ex præscriptis. Dulcia acidis non temperata, cum multis aliis observavi, ægris semper, ad minimum plerumque, obfuisse.

Medicamenta Anti-Phthisica.

Radices Chinæ, Salsæparillæ, Polipodii, Hellenii, Symphyti majoris, Ireos. Fol. Capill. Ven. Consolid. Hedera terrestr. Hyssopus, Iacea, Millefolium, Pilosella, Pimpinella, Taraxicum, Plantago, Prunella, Pulmonaria, Sanicula, Scabiosa, Veronica. Flores Hyperici, rosarum, Violarum, Aurantiorum. Semina althææ, malvæ, papaveris, 4. frigid. majora & minora, (Amygdalas non amo)

Pistacia. Santalum citrinum. Sulphur vivum præparatumque. Aq. Antiphthisica Mynsichti, Quercetani, Rolfincii. Spir. Sulphur. per Campanam, salis dulcis. Balsamus Sulphuris simplex, vel anisatus. Elix. Proprietatis. Syr. papaveris tam erratici quam albi, diacodii, Althææ, de Symphyto Fernelii. Loch de pulmone vulpis, Antiphthisic. Mynsichti. Antidotus major Querc. Pulvis Haly, refectivus Mynſ. Spec. Diatragacant. Frig. Oc. Cancr. Tragea antiphthisica Q. Coffi, Succolata. Antimonium diaphoret. Bez. minerale, flores Sulphuris ejusque lac. Pil. proprietatis Mynſ.

℞. Oc. Cancr. crudor. contusor. drach. j.
Spec. Diatragacant. frig.
Pulv. Haly an. drach. ſ.
Sal. prunell. ſcrup. j.
Tartar. vitriolat. gr. vj.
Confect. Alchermes incompletæ
Sachar. perlat. unc. ſ.
Althææ unc. ij.
MS. F. ſ.a. Trochisci omnibus diei horis assumendi.

℞. Syr. Althææ Fernel. unc. ij.
Diacodii unc. j.
Bezoardic. miner.
Salis prunell.
Oc. Cancr. præparat. an. ſcrup. j.
MS. F. Linctus.

Si

Si Materia abundantiâ suâ peccans est evacuanda:

℞. Rad. Althææ unc. j.
Ireos unc. ſ.
Fol. Malvæ M. j.
Senn. mundat. unc. ſ.
Rhei elect. drach. iij.
Tamarindor. drach. vj.
Sebesten N°. viij.
Oc. Cancr. crudor. contusor. & in petiâ ligator. unc. ſ.
Sem. aquileg. drach. j. urtic. Rom. drach. ſ.
Coq. ex aq. hordei. in Colaturæ unc. xxv.
Dissolve
Syr. diacnic. unc. ij.
Sal. nitri scrup. ij.
MS. F. Apozema.

Bibat patiens semel vel bis de die, prout operabitur vel ejus feret constitutio, Vncias quinque. Spiritus salis dulcis, ut & simplex liquor Tartari, incomparabilis sunt efficaciæ, guttatim in cerevisia, jusculo vel vino assumpti.

IX. *Observationes*. 1. D. Hasenbroeck, Ovium Dei Pastor, Melancholicus, Macer, Tussiens, Febricitans, nec noctu, nec de die ferè poterat dormire; dolebat caput, appetitus ut & totius corporis vires erant prostratæ. Iuvenis est 30 circiter annorum. Præscripsi illi primò

decoctum supraſcriptum laxans; deinde hanc mixturam cochleatim aſſumendam:

℞. Aq. Scabioſ.
Card. benedict. an. unc. ij.
Prophylactic. unc. ſ.
Oc. Cancr. præparat. ſcrup. j. ſ.
Syr. papaveris errat. unc. j.
Laud. opiat. gr. j.
MS. F. Mixtura cochleatim ſingulis horis aſſumenda.

Optimè inde habuit. Tandem uſus ſum ſpiritu ſalis dulcis. Nunc eo uſque benè habet ut hilaris ſit Athleta, biſque interdum de die doctiſſimè ſummaque cum Auditorum laude concionari poſſit.

2. Anna Sweers ſanguinea & novendecim annorum virgo, tuſſiebat & febricitabat continuò. Macrior inde facta, uſa eſt ope fœminæ cujuſdam circumforaneæ, quæ ipſi per continuas purgationes novem intrà dies pollicebatur optatiſſimam ſanitatem. Sed ſucceſſus eo uſque fuit infelix, ut vocatus ego nihil ipſi potuerim præter corroborantia præſcribere; brevi autem poſt periit. Tam noxia ſunt hoc in morbo fortiter purgantia.

3. Infantes Tabe laborantes pleroſque ſic feliciter curavi. Iubebam illis inungeretur bis de die venter hocce Linimento:

℞. Vngt. Althææ Comp.
Arthanitæ an. unc. ſ.

Ol. Mucagin. unc. j.
MS.

Interdum, id eſt, ter quaterve ſingulis hebdomadibus, illos purgo Syrupo Diacnicu. Interim utuntur Liquore Tartari in ordinario illis potu.

Cap. III. *De Febribus.*

I. FEbris eſt aucta Circulatio Sanguinis per Pulmones, Cor, Cerebrum, totiuſque Corporis partes.

II. *Partes affectæ* ſunt Ventriculus, Inteſtinum duodenum, Hepar, Pancreas, Glandulæ meſenterii, & interdum Artus, &c.

III. *Cauſa* Interna vel Externa eſt. Internam eamque præcipuam puto, quod poſtquam Ventriculus non benè cibos concoxerit, Succus Pancreatitus non bene ſeſe miſceat cum bile Chylóque; ſic bilis præternaturaliter regurgitat per Venam Cavam ad Cor totumque corpus. Pancreas interim Lymphâ craſsâ obſeſſum officium ſuum male agit, unde febres intermittentes omnes.

Externa cauſa eſt Contuſio friguſve partium externarum, quæ Circulationem tàm ſanguinis quàm Lymphæ (quam veri Anatomici mecum circulari, certò putant ſciuntve) impedit, ſicque febrem cauſat. Si ad omnia, quæ hic brevi deſcribuntur, attendere volueris,

ris, reperies fortè omnia tot voluminibus de tanto morbo deſcripta. De Febribus malignis & contagioſis nihil hic dico, cum in Præfatione promiſerim me ſpeciatim de morbis contagioſis verba facturum.

IV. *Differentiæ.* Febres hiſce in regionibus raro ob Lympham craſſam ſunt continuæ, ſine nova exacerbatione. Plerumque ſunt Tertianæ ſimplices vel duplices; vel Quartanæ ſimplices, duplices, triplicesve; Quotidianæ enim mihi in rerum natura non dantur, omnes enim tales vel duplices Tertianæ, vel Triplices Quartanæ ſunt.

V. *Signa Diagnoſtica.* Pulſus ſemper eſt celerior, ſæpiſſimè oppreſſus. Dolor Capitis vel punctorius eſt vel gravativus. Conqueruntur ægri de Cordis & præcordiorum anxietate; quam antiqui optimè Cardialgiam vocavere; reverà enim non provenit ex corde, ſed Ventriculo ipſiuſque præſertim orificio. Interdum adeſt rigor horrorve, interdum non. Vomunt multi in principio, poſtmodum ſunt inquieti, tandem ſudant, & ſic terminatur pro illo tempore febris intermittens tam ſimplex, quam duplex Tertiana, ut & Quartana.

VI. *Prognoſtica.* Continua vel acuta Febris nulla tuta; ſæpiſſimè enim aliquid ſubeſt, quod neſcimus. Quartana Medicorum vocatur opprobrium: curantur tamen ſæpè brevi,

brevi, exactissimè diætam observantes ægri. Febres Tertianas duplices semper continuas observavi, & ideò periculosas, multosque, nisi leniter tractentur, è medio tollunt. Tertianæ simplices facilè curantur ab expertis.

VII. *Indicationes Curativæ.* Ventriculi, Pancreatis, Hepatis, Glandularumque Mesenterii major habenda ratio quam Cordis vel Cerebri: artus autem nequaquam negligendi; caleant necesse est. Bilis acrior temperanda; bilis crassior (quod sæpe evenit) incidenda. Humores abundantes leniter evacuandi in tenellioribus; fortiora purgantia non nisi rusticis conveniunt. Sudorifera vehementiora obsunt omnia semperque; natura enim ducenda non cogenda. Omnia sponte fluant, absit violentia rebus.

VIII. *Curatio.* Hippocratis ex lege humores primo præparandi, nisi materia turgeat, quod rarò (hisce præsertim in regionibus) evenire solet. Non tamen improbo primam vulgo dictam regionem leniter evacuantia. In Febribus continuis Venæsectio cautè instituta convenit: ut & in febre Tertiana simplici, tertium post Paroxismum. Quartanariis plerumque nocet; hisce prosunt frequentes Clysteres, & interdum purgationes; semper vero sudorifera, præcipuè salia; eaque febricitantibus omnibus.

Medi-

Medicamenta Febrifuga.

Radic. Contratſervæ, Imperatoriæ, Plantaginis, Taraxici. Cortex Chinæ Chinæ Indorum. Fol. Abſinthii, Card. benedict. Centaurii, Fumariæ, Acetoſæ, Verbena, Ruta, Serpillum. Semina milii Solis, nigellæ. Nux moſchata, Garyophyllum. piper. Camphora. Cornu Cervi. Sal Ammoniaci, Prunellæ, Card. bened. Scordii, Abſinthii, Tart. vitriolati. Aq. febrifuga Mynſichti, Quercetani, Hartmanni. Bezoardicum minerale. Sal febrifugum Mynſichti, Riverii, Crollii. Spir. Salis dulcis vitrioli. Extractum Catholicum. Pilulæ Cholagogæ. Aloës, Rheum, Iulappa. Emplaſtrum febrifugum Strobelbergeri.

In Febribus continuis.

℞. Sal. prunell. gr. xv.
Tart. vitriolat. gr. vj.
Oc. Cancr. præparat. ſcrup. ſ.
Sachar. perl. drach. ſ.
MS. F. Pulvis.

Detur bis de die in Iuſculo: interim in cereviſia, potuve aſſueto (conſueta enim longo tempore inconſuetis minus moleſta eſſe ſolent) utatur guttis 14 vel 15 Spir. Salis dulcis pro temperamento & ætate. Poteſt & hac Corroborante, humoreſque præparante

te uti mixturâ, eaque cochleatim ſingulis diei horis.

℞. Aq. prophylactic. unc. j. ſ.
Borrag.
Card. bened. an. unc. ij.
Iulap. roſac. unc. j. ſ.
Sachar. perlat. drach. ij.
MS.

Deſcriptio Aquæ Prophylacticæ quæ Celeberrimis Viris Dom. Fr. Sylvio, Fr. Verſchagen, mihique debetur:

℞. Rad. Angelicæ,
Zedoariæ an. unc. j.
Petaſitidis unc. ij.
Fol. Rutæ unc. iiij.
Meliſſæ,
Scabioſæ,
Flor. Calendulæ an. unc. ij.
Nucum Iugland.
Immaturarum conciſarum lib. ij.
Pom. citr. recent. conciſ. lib. j.

Contundantur omnia ſimul, deinde affunde Aceti vini optimi ad tres quartas partes ex arena in cucurbitâ vitreâ per ſe deſtill. lib. xij.

Digerantur per noctem, deinde deſtillentur igne cinerum lento ad ſiccitatem, idque ſine uſtione; & hoc acetum uſui ſerva.

Vbi humores præparati evacuandi, præſcribo medicamenta leniora, Auctoribus la-

laxantia dicta. Propriè vocata purgantia vel Catharctica, raro mihi usu venêre, sæpius illa observavi noxia.

Tertiana duplex eodem modo curatur.

In Quartana & Tertiana Intermittente.

℞. Sal. absinth.
Card. bened. an. gr. xv.
Tart. vitriolat. gr. vj.
Sachar. perlat. drach. ss.
MS. F. Pulvis immediatè antè paroxysmum assumendus.

Cortex Indicus China China dictus multos curavit, sed nec tam tutò, nec tam citò, nec tàm jucundè quam suprà dicta salia; interim magno constat pretio.

Vbi Purgandum

℞. El. Diacartham.
Diaprun. solut. an. unc. ss.
Tart. vitriolat. scrup. j.
Ialapp. drach. j.
MS. F. Condîtum.

Sumat hujus Conditi ægrotans Intermissionis die jejuno stomacho nucis avellanæ magnitudinem.

Vel

℞. Cremor. Tartar.
Sal. Scordii an. gr. ix.
Tartar. vitriolat.
Diagrid. an. gr. vj.
MS. F. Pulvis intermissionis die.

Notan-

Notandum Quartanarios fortiora ferre purgantia Tertianâ, vel Continuâ quacunque laborantibus.

IX. *Obſervationes.* Nobilis Virgo Margaretha van den Heuvel, decimo ſeptimo ætatis anno corripitur febre Quartanâ cum menſtruorum ſuppreſſione. Vſa eſt per tres integras ſeptimanas quotidiè hiſce Rotulis:

℞. Sal. Arthemiſ.
Prunell. an. ſcrup. j.
Tart. vitr. gr. xxv.
Chalyb. præparat. gr. xv.
Oc. Cancr. crudor. contuſorum drach. j.
Sachar. perlat. unc. ij. ſ.
MS. F. ſ. a. Trochiſci.

Melius hiſce habens, rediit illi, mihi minus citò, proſtratus anteà appetitus; ideoque illam hoc pulvere purgavi:

℞. Salis Succin. ſcrup. j.
Tart. vitr.
Diagrid. an. gr. vj.
MS. F. Pulvis.

Hocce pro voto ſuo meoque purgata, rediit menſtruorum fluxus, & valedixit ipſi febris. Venæſectionem Plethoricæ non inſtitui.

Nobiliſſimus Vir Iuvenis P. S. viginti octo annos natus, & febre Quartana per menſes aliquot vexatus, meam imploravit opem. Præ-

ſcripſi illi hunc pulverem præcisè in Vino Rhenano aſſumendum antè paroxyſmum :

℞. Sal. Card. benedict.
Abſinth.
Prunell. an. ſcrup. ſ.
Bezoardic. min. gr. v.
Sachari perlarum ſcrup. ij.
MS. F. Pulvis.

Ter eò uſus convaluit ſine recidivâ. Plures tales obſervationes ſcribere hic poſſem, niſi metuerem quod mutato nomine unum idemque ſim dicturus.

LIBER QVARTVS.

De Affectibus Infimi Ventris.

Cap. I. *De Nimia Ciborum Appetentia.*

I. N*imia ciborum Appetentia* eſt Fermentatio aucta in Ventriculo.

II. *Pars affecta* eſt Ventriculus & Pancreas.

III. *Cauſa* vel Interna vel Externa eſt. Interna eſt ſuccus Pancreaticus acidior. Externa cauſa eſt aſſumptio ciborum vel medicamentorum acidorum nimia nec ſatis temperata. Motus nimius. Vinum Generoſum, Aromata acriora omnia.

IV. *Differentia* ferè nulla eſt, quam quod gradibus ſuis diſtinguatur.

V. *Signa Diagnoſtica.* In vomitum valdè proni ſunt, & nihil interim ejiciunt præter humoris acidi & pituitoſi pauciſſimam quantitatem. In aliis contrarium evenit, qui voracitate & aviditate nimiâ aſſumpta ſtatim evomunt & reliqua excernunt per alvum. Ructibus vexantur & anxietate cordis.

VI. *Prognoſtica.* Obeſi interdum fiunt, non enim niſi ſubtilior pars chyli tranſit propter vomitum ad Cor, illícque in ſanguinem

convertitur; ſed hoc malum valde eſt & ſervile & ſumptuoſum: Coguntur enim vel noctu etiam hyberno tempore bis terve ſurgere, & ſic aëris intemperiei eſſe obnoxii. Aliorum vitæ finis hydrops eſt vel tabes.

VII. *Indicationes Curativæ.* Humor acidus temperandus & quantitate peccans evacuandus, per Medicamenta dicta laxantia.

VIII. *Curatio.* Omnia pinguia & dulcia temperata illis proſunt, ut & leniter purgantia. Nec Vomitum probo nec Venæſectionem. Præcipua Cura in Diætâ eſt quærenda, de qua conſulantur Auctores. Interdum Narcotica, ſed non niſi leniora proſunt.

IX. *Obſervatio.* Celeberrimus quidam ſummuſque mihi amicus Vir, valdè conquerebatur de affectus hujus moleſtia. Præſcripſi illi diætam convenientem, juſſique bibat Cereviſiam Roterodamenſem, Vinique, cui aſſuetus erat, tantillum. Nullo alio uſus ſum medicamento, quam Syr. de Cichoreo cum Rheo & Syr. Diacnicu quem quotidiè aſſumebat; nunc pugilicè vivit atque ſobriè.

Cap. II. *De Vomitu.*

I. VOmitus eſt motus Ventriculi præternaturalis.

II. *Pars affecta* ferè ſemper eſt Stoma-

Stomachus, interdum per conſenſum Inflammatum Hepar, interdum Diaphragma, interdum Pancreas, quod exactiſſimè Anatomicus obſervavi.

III. *Cauſæ* hic valdè differentes ſunt, & exactiſſimi judicii Medicum requirunt. Peccat ſæpiſſimè pituita tenax rugis ventriculi adhærens, interdum bilis, interdum ſuccus Pancreaticus. Rugæ ſæpè nimis laxæ, orificium ventriculi non claudunt, interdum excoriantur. Pancreas aliquando patitur abſceſſum, imo & ipſe Stomachus, licet rariſſimè; interdum inflammatur Hepar vel Diaphragma.

IV. *Differentiæ*. Vomitus aut Idiopathicus eſt aut Sympatheticus; ex morbo oriundus vel ex cauſis externis. Criticus vel Symptomaticus.

V. *Signa Diagnoſtica* per ſe patent. Cauſarum ſigna ex Auctoribus ſunt petenda, ipſisve ſuprà infraque deſcriptis vel deſcribendis morbis. Hæc ſaltem addo, excoriationem, ulcusve ſemper comitem habere ſingultum; idem fit ſi Hepar inflammetur. Rugæ laxæ appetitum totum dejiciunt, ventriculuſque inde frigidior calidiora amat ferè omnia. Bilis ſuâ ſe prodit amaritudine, ſuccus Pancreaticus, aciditate.

VI. *Prognoſtica*. Vomitus criticus bonus, ut & ille qui fit à repletione. Symptomaticus ſemper malus; præſertim qui cauſatur à

 partium

partium vicinarum inflammatione, venenis, excoriatione, ulcere.

VII. *Indicationes Curativæ.* Vomitus criticus non eſt compeſcendus; Symptomaticus quamprimum fieri poteſt. Pituita tenax incidenda, reliqui humores evacuandi, idque leniter.

VIII. *Curatio.* Vomitui nimio conveniunt purgantia, & revellentia, Clyſteres, puta, ſuppoſitoria, artuum frictiones, ut & calefactiones. Ventriculo ipſo Topica imponantur. Venæſectio in partium inflammatione neceſſariò inſtituenda; cæterà nocet.

Medicamenta Stomachica.

Rad. Cyperi, Calam. arom. Galangæ, Chinæ, Zedoariæ, Cichorii. Fol. abſinth. Calamenthæ, Lauri, Majoranæ, meliſſæ, menthæ, ſalviæ; Acetoſæ, portulacæ, Taraxici. Flor. roſar. balauſtior. Sem. anethi, aniſi, fœniculi, cumini, leviſtici, cardamomi, coriandri, citri, frigida 4 majora & minora. Garyophylli, cinnamomum, piper, zinziber. Lignum Guajacum, ſaſſafras. Aloë. Vina omnis generis & nominis, & ex illis præparati Spiritus & aceta. Aq. Anhaltina, Imperialis Quercetani, Sennerti. Elix. citr. Aq. vitæ Mathioli, Aniſi &c. Syr. cinamomi; Rob berberorum Ribiumque, Caro Cydoneorum. Ol. deſtillata menthæ, majoranæ, rorismarini,

rini, ſuccini. Conſerva Menthæ, roſ. rubrarum. Antidotus Stomachica Querc. Diaſcordium. Sal. abſinthii, Tart. vitriolat. Spec. aromatic. roſat. diatrion pipereon, diarrhodonis. Pil. Aloëphanginæ, Maſtichinæ, Aſairel Avicennæ, Cochiæ.

Formulæ Medicamentorum Purgantium in Pituita craſſa:

℞. Reſinæ Agaric. gr. iiij.
Extract. catholic. gr. xij.
Tartar. vitriolat. gr. iij.
Ol. rorismarin. g. ij.
MS. F. Pilulæ N°. iiij. De-
rent.

Vel

℞. Sal. abſinth. ſcrup. j.
Tart. vitriolat. gr. vj.
Troch. alhand. gr. j.
Sachar. alb. ſcrup. ij.
MS. F. Pulvis.

In Inflammationibus & acredine humorum:

℞. Succi taraxic. depurat.
Syr. de Cichor. cum Rheo,
Roſ. ſol. cum ſenn. an. unc. j.
Crem. Tart. ſcrup. j.
Aq. borrag. q. ſ.
MS. F. Hauſtus.

Vel

℞. Mannæ Calabrinæ unc. j. ſ.

Crem. Tartar. drach. ſ.

MS. & diſſolvantur in Iuſculo vel Cereviſia calidè.

Formulæ Medicamentorum Præparantium in Pituita craſſa.

℞. Sal. Ammoniac. ſcrup. j.
Card. bened. ſcrup. ſ.
Tart. vitr. gr. v.
MS. F. Pulvis.

Vel

℞. Spir. Salis dulcis unc. ſ.
Detur in Phiala.

Vtatur quotieſcunque bibit guttas 8 vel 10 in potu aſſueto.

In excoriatione tunicæ interioris Ventriculi vel Inflammationibus partium ſingultuque.

℞. Mucilag. ſemin. pſyllii,
Cydoneor.
Gumm. Tragac. aq. roſ. extr. an. unc. ſ.
Syr. Violar.
Roſar. ſol. ſimpl. an. unc. j.
MS. F. Linctus.

Vrgente dolore:

℞. Specier. aromat. roſ. gr. viij.
Laud. opiat. gr. j.
MS. F. Pulvis. detur bis de die in Iuſculo.

Emulſiones vulgares hic benè quoque audiunt.

Medi-

Medicamenta Topica.

℞. Specier. aromaticar. roſat.
Maſtiches elect.
Ol. nuciſt. expreſſ. an. drach. j.
macis ſtillatit.
Citr. an. ſcrup. ſ.
Gummi Carannæ q. ſ.
MS. F. ſ. a. Emplaſtrum ſtomacho imponendum.

Vel

℞. Ol. menthæ drach. ſ.
Carui deſtillat. ſcrup. j.
Nuciſtæ expreſſ. drach. ij.
MS.

Inungatur hiſce oleis bis de die Ventriculus.

IX. *Obſervationes.* 1. David de Potter, Mercator & Antiſtes, quinquagenarius aſſumpſerat loco balſami Sulphuris, Oleum vitrioli. Vnde Oeſophagus & Ventriculus cum ſuo orificio excoriatus in cauſa fuit, ut dies noctesque vexaretur moleſtiſſimo ſingultu. Perfectiſſimè tamen, idque brevi eſt curatus ſupraſcriptis medicamentis, tam laxantibus, quam alterantibus. Optimè quoque habuit ab hac mixturâ:

℞. Succi ſemperviv. maj. depurat. unc. j.
Aq. roſac. plantag. an. unc. ij.
Vitell. Ovi N°. j.

Syr. de portulac. unc. j.
Laud. opiat. gr. ij.
MS. bibat cochleatim.

2. Sartor quidam in plateâ dicta regia, nihil retinebat assumtorum ciborum potuumve, evomebat vero continuò pituitam vel Lympham quandam crassam. Vsus sum propter affectus violentiam urgentemque necessitatem omnis generis medicamentis, tam internis, quam externis; sed evanido eventu, brevi enim periit. Aperto cadavere reperi Pancreas totum corruptum, imò Sphacelatum.

Cap. III. *De Scorbuto & Affectione Hypochondriaca, malè vulgò dicta Hysterica.*

I. SCorbutus & prava totius corporis nutritio, ejusque mater *affectio Hypochondriaca.*

II. *Pars affecta* non est Lien, imò nec propriè, in consensum licet tractum Hepar; sed Ventriculus, & Glandulæ mesenterii tam conglobatæ lacteæ, quam conglomerata Pancreatica.

III. Causa est Pituita vel Lympha crassa Ventriculum & modo dictas glandulas obsidens. Succus item Pancreaticus, unde Chylus indies depravatur.

IV. *Diffe-*

IV. *Differentiæ.* Scorbuti quidem ab Auctoribus variæ dantur differentiæ, quarum præcipua, quod hunc calidum, illum vocent frigidum. Sed reverà omnis provenit ab unica causa, Lympha vel pituita nempè crassa; propter quam chylus glandulas lacteas non nisi serosiore sua parte potest transire; hinc tot Symptomata, pro temperamentorum & locorum diversitate. Bilem tamen, sed itidem crassiorem, si quis addere voluerit, illi non contradicam.

V. *Signa Diagnostica* benè multa sunt, sed nunquam illa omnia vidi concurrere in uno eodemque corpore. Conqueruntur Scorbutici de dolore interdum punctorio, plerumque gravativo capitis; de cordis palpitatione, angustiâ; inflatione ventriculi, tensione ventris, præcipuè in latere sinistro; Tussiunt, putant se interdum suffocari, difficulter respirant, vomunt, febricitant; Appetitum prostratum excitatum vellent. Singultu, Ructibus, Flatibus, convulsionibus vexantur. Tremunt, lassi sunt artus, maculisque rubris vel purpureis aspersi. Valdè sunt melancholici.

VI. *Prognostica.* Curatur quidem difficulter; difficilis enim morbus est, curatur tamen indies. Hisce regionibus adeò familiaris est, ut nullus ferè reperiatur morbus cui non aliquid scorbutici subsit. Pulsus debilis non æquè, ac in aliis quibusdam affectibus, periculosus

culosus est; simplices enim vapores flatusve illum causant. Exactissima diæta Medicamentis præstat, sine qua sensim fiunt incurabiles. Dysenteriâ rarissimè laborant, plerumque Diarrhæâ vel Lienteriâ, quæ difficulter curantur, & longo temporis tractu ægros necat, sequitur enim illas vel Hydrops vel Tabes. Respiratio difficilis non tam periculosum malum est quam vulgò putatur, æquè enim ac palpitatio cordis provenit non nisi à vaporibus. Maculas non multi facio, nisi degeneraverint in ulcera, vel elevatæ sint. Tumores partium externarum paralysin minantur, proveniuntque à circulatione Lymphæ impedita.

VI. *Indicationes curativæ.* Partium læsarum minor habenda ratio, quam peccantium humorum; hisce enim plus gravantur quam supprimuntur. Humores crassi incidendi & posteà iteratis vicibus evacuandi.

VII. *Curatio.* Venæsectio non prodest, hæmorrhoides interdum; quæ si assuetis supprimantur sunt aperiendæ. Purgantia fortiora hisce ægris semper noxia observavimus; sufficient suo tempore leniora. Præparandi verò humores incidentibus, inter quæ salia volatilia quæcunque primarium obtinent locum. Enemata conveniunt interdum.

Medi-

Medicamenta Anti-Scorbutica.

Radic. Raphani, Armoraciæ, 5 aperitivæ, Petasitidis, Scorzoneræ. Fol. becabungæ, Nasturtii aquatici, Trifolii, Cochleariæ, Acetosæ, Virgæ aureæ, Scordii. Malum Arantiorum acidorum, Poma Citri. Bacca Iuniperi. Gummi Ammoniacum. Cremor Tartari; Chalybs præparat. Aqua Anti-Scorbutica Mynsichti. Spirit. Cochleariæ per se præparat. Salis rectificati, dulcis &c. Sulphuris, Tartari, vitrioli, Vrinæ, Ammoniaci. Electuarium Anti-Scorb. Schrœderi.

Formulæ Medicamentorum Purgantium.

℞. Extr. rhei,
Catholic. an. gr. v.
Resinæ Ialapp.
Agaric. an. gr. iij.
Sal. Ammoniac. gr. iiij.
Ol. Succin. g. j.
MS. F. Pil. N°. v. deaurentur.

Vel

℞. Crem. Tart.
Sal. prunellæ,
Absinth. an. scrup. ſ.
Tart. vitr.
Diagrid. an. gr. vj.
MS. F. Pulvis.

Formulæ Medicamentorũ Præparantium.

℞. Oc. Cancr. præparat. drach. j.

Tart.

Tart. vitr.
Sal. prunellæ drach. ſ.
Conf. Alkermes incompletæ drach. j.ſ.
Sachar. alb. unc. ij.
MS. F. ſ. a. Trochiſci.
Vel
℞. Rad. Raphan. drach. iij.
Filicis unc. j.
Fol. Becabung.
Naſturt. aq.
Cochlear. an. P. j.
Tamarindor. unc. j.
Sem. apii drach. j. ſ.
Coq. ex Aq. hordei vel Vino Rhenano in
Colaturæ unc. xxiv.
Diſſolve
Syr. 5. radic. unc. ij. Addendo
Spir. Vitriol. gutt. viij.
MS. F. Apozema.

Spiritus Salis dulcis, Ammoniaci, Cochleariæ, omnibus reliquis præſtant Medicamentis.

IX. *Obſervationes.* 1. Ionathan Syndorp, Iuvenis triginta plus annorum, nec per cubiculum meare, nec pedibus incedere valens, ſimplici hoc utitur medicamento:

℞. Rad. Armoraciæ unc. iij.
Coq. ex ſero lactis,
Colaturæ lib. ij. dentur uſui.
MS.

Se-

Septimo post die, pro suavi cura, in ædibus meis gratas mihi egit gratias.

2. H. V. B. Mercator dives, urbanus, pius, maculas lividas copiosè videns in brachiis & pedibus, auxilium meum implorat, sibi metuens à nescio qua malignitate. Istæ maculæ valdè erant elatæ, imò pustulis proximæ. Spiritu Salis Ammoniaci paucas intra septimanas perfectissimè curatus est; observabat autem exactam diætam.

CAP. IV. *De Hydrope.*

I. HYdrops est Collectio Præternaturalis Lymphæ serosioris.

II. *Pars affecta* est Abdomen & sæpe totum Corpus, omnesque ejus partes.

III. *Causa proxima* est Lympha serosior, quæ tenellula sua vasa erodens, & sic extravasata gravissimum hunc morbum ægris infert. Remotæ causæ variæ sunt, ut apud auctores est videre.

IV. *Differentiæ.* Optimè ab Auctoribus dividitur Hydrops in tres species; 1. *Ascitem* in qua totus venter, interdum & pedes tument: 2. *Tympanitidem* flatuosam: 3. *Anasarcam*, ubi totum corpus tumet.

V. *Signa Diagnostica.* Tumet vel venter, vel pedes, vel facies tunc pallida, vel totum cor-

corpus: in fœminis Ventris Tumor accuratè distinguendus & examinandus.

VI. *Prognoſtica.* Ab initio facilè curatur, & non obſervatâ diætâ facilè redit. Cachectici rariſſimè perfectam adipiſcuntur ſanitatem. Infantes Anaſarcâ laborantes ſæpè facili negotio curavi.

VII. *Indicationes Curativæ.* Venæſectionem hydropicis omnibus noxiam expertus dico. Lympha ſeroſior temperanda; quod fieri non poteſt niſi pituita viſcidior incidatur. Poſtmodum per Epicraſin evacuandus. Sudores movendi pro viribus. Poſſet Vomitus hic fortè convenire, ſed metuo ejus violentiam; non etenim ſolum aſſumpto Medicamento ventriculum turbat, ægrumque reddit anxium; ſed & illum, ſcilicet ventriculum, ita debilitat ut nunquam poſteà cibos pro voto ægri concoquat, quod ſæpius obſervavi. Vtatur quiſque hic ſuo ſenſu, ego illum nec amo nec inſtituo.

VIII. *Curatio.* Quotquot Hydropicorum ſunt curati, plerumque factum tribus hiſce medicamentis, obſervatâ ſcilicet diæta, 1. Per Epicraſin purgantibus, quibus neceſſario miſceri debent corroborantia. 2. Sudoriferis. 3. Paracenteſi, novo quod in Chirurgia mea deſcripſi inſtrumento, inſtituendâ.

Med.

Medicamenta contrà Hydropem.

Rad. Ireos noſtrat. 5. aperitivæ, Vincetoxici. Fol. Geniſtæ, Imperatoriæ, Agrimoniæ. Gummi Gotte. Aſarum. Flores Cortexque medius Sambuci. Lixivium benedictum & diureticum Mynſichti, ejuſdemque Aqua anti-hydropica. Spiritus aperitivus Penoti. Decoctum Chinæ, Salſæ, Guajaci. Eſſentia Martis aperitiva. Spiritus Salis, Sulphuris. Fœculæ Aronis. Sal. abſinthii, ſaliaque omnia volatilia. Cineres bufonum; concharum Oſtrearum, Pulvis mandibularum lucii piſcis.

Purgans:

℞. Rad. Ireos noſtrat. unc. j. ſ.
Petroſelin. unc. ſ.
Fol. Agrimon. M. j.
Sennæ mund. unc. j.
Rhei elect. unc. ſ.
Agaric. leviſſ. drach. iij.
Cinamom. acut. drach. ij.
Caryophyllor. drach. j.
MS. F. Nodulus infundendus in Vini Gallici vel Rhenani generoſioris lib. iiij.

Bibat ejus ſingulis manè frigidè Vncias quinque vel ſex. Gratum eſt Medicamentum, gratiuſque reddi poteſt Sacharo.

Sudoriferum:

℞. Rad. Ireos Florentin. unc. j.

Rad. Salsæ parillæ,
Chinæ an. unc. iij.
Lign. Guajac. lib. j. ſ.

Infuſa tepidè in ſ. q. aq. communis hori[s] 24 coquantur parum, & Colatura evaporetu[r] lento igne ad unc. iij. quæ rurſus diſſolvan-tur in

Aq. petroſelin. unc. xvj.
Elix. citr. ex deſcript. Ang. Salæ lib. j

Filtrentur per Manicam Hippocratis
Addendo Colaturæ
Iulapii roſacei q. ſ. ad mediocrem edul-corationem.
MS.
Doſis bis de die unc. ſ. frigidè.

Paracenteſis, prout illam inſtitutam vol[o] typis Belgicis deſcripta eſt in mea Chirurgia.

IX. *Obſervationes.* 1. Pauperrimæ cujuſ-dam feminæ plusquam quinquagenariæ ca-daver hydropicum diſſecui præſentibus ma-gno Anatomico Fr. Sylvio, Fr. Verſchage[n] felici Practico, variiſque Chirurgis. Iucun-dum mihi erat in abdomine videre prim[o] Lympham tenuem & fluidam, deinde gelati-nam, tertiò concretam, tandem duram & Steatomaticam. Licebat enim mihi certiu[s] judicare de Hydropis vera cauſa. Plures ta-les tibi deſcribere poſſum obſervationes; uni-ca enim nec mihi nec tibi ſufficit, ſed illa alibi.

2. Oeno

2. Oenopola Iohannes la Four Hydropicus, poſtquam multis uſus fuiſſet medicamentis & ſe moriturum prævideret, ultimum tentari voluit remedium, puta paracenteſin. Inſtituimus illam noſtro modo, & per multos dies inde levatus, ſe ferè putabat ſanum, ſed nihilominus obiit. Non licuit nobis abdomen aperire; quod dolebam: procul dubio enim craſſior Lymphæ pars ibi relicta mortis ejus fuit cauſa. Multi curari poſſent, ſi citius Paracenteſin admitterent.

Hoc modo omnes morbos Hepatis & Lienis curabiles ex causâ frigidâ oriundos poteris curare; de cauſa calida ſupra ſcripſi.

CAP. V. *De Dyſenteria.*

I. DYſenteria eſt cruentus & interdum purulentus alvi fluxus, cum tunicæ vel tunicarum inteſtinalium eroſione.

II. *Partes affectæ* ſunt inteſtina tam tenuia quam craſſa. Ventriculus ſæpè in conſenſum trahitur, imò fluxui anſam dat.

III. *Cauſæ* ſunt bilis acrior, & ſuccus Pancreaticus acidior.

IV. *Differentiæ*. Interdum unica ſaltem tunica eſt eroſa, interdum omnes. Interdum ſanguis purus effluit, interdum concretus vel purulentus; ſed hic dantur gradus.

V. *Signa Diagnoſtica* ex differentiis petenda.

VI. *Prognoſtica.* Vlcus profundum difficilimè curatur, curabile tamen eſt. Interioris tunicæ ſimplex eroſio, cæteris paribus, ferè ſemper & facilimè admittit curam.

VII. *Indicationes Curativæ.* Dyſenteria, quà Dyſenteria, Venæſectionem nunquam indicat. Humor peccans temperandus & evacuandus; ſic optimè roborantur partes.

VIII. *Curatio.* In tanto hoc morbo vix pluribus, quam tribus utor medicamentis; purgantibus, alterantibus, Topicis, illiſque in parvâ quantitate; copiam enim vel potus, vel ciborum, vel medicamentorum vix unquam tales ferunt ægri.

Medicamenta Anti-Dyſenterica.

Radices biſtortæ, tormentillæ, plantaginis, verbaſci, ſymphyti majoris. Folia burſæ paſtoris, Equiſeti, Myrti, Quercus, Saniculæ. Flor. balauſtiæ, flor. roſ. rubrarum. Semina papaveris; ſophiæ Chirurgorum; Baccæ myrti. Meſpila. Nuces cupreſſi, moſchata. Lignum ſantalum. Acacia, Hypocyſtis; Sanguis draconis, ejuſque imprimis Lachrymæ, Maſtyx, Tragacantha. Coagulum ſanguinis leporini. Cornu Cervi. Cochleæ oſtrearum calcinatæ; Oſſa bovina itidem calcinata. Bolus Armena, Corallia, Margaritæ. Lapis hæma-

hæmatites, Terra ſigillata. Succus agreſtæ, granatorum, cydoniorum. Vinum rubrum ſtipticum, ſed non dulce. Syrupus cinamomi, de mentha, myrtinus, granatorum. Miva Cydoniorum. Narcotica omnia.

℞. Lachrymarum Sanguinis draconis, gr. xxv.
Aq. menthæ unc. j.
Plantagin. unc. ij. ſ.
Cinamom. unc. ſ.
Syr. de Symphyt. Fern. unc. j.
Laudan. opiat. gr. ij.
MS. bibat cochleatim.

Vel

℞. Conſerv. roſar. rubrar.
Menthæ an. unc. j.
Cortic. Arant. condit. drach. vj.
Oſſ. bovinor. calcinator. drach. j. ſ.
Corall. rubr. præparat. drach. j.
Diaſcord. Frac. drach. ij.
Succi Acaciæ ſcrup. ij.
Syr. myrtin. par.
MS. F. Conditum molle.

Sumat ejus æger ſæpè drach. j.

Vel

℞. Laud. opiat. gr. iij.
F. Pilulæ N°. vj.
Deaurentur.

Vnicâ ſingulis utatur horis, donec ceſſet fluxus.

Topica.

℞. Therebinth. Argentinensis cum Vitello ovi dissolutæ drach. ij.
Pulv. rosar. rubr. scrup. j.
Diascord. Fracast. drach. j. ſ.
Lactis Vaccini unc. viij.
MS. F. Enema ; ter interdum de die reïterandum.

℞. Ol. nucist. expreſſ. drach. j. ſ.
Macis stillatit. scrup. j.
Sem. papaver.
Hyoscyam.
Myrtillor. an. unc. ſ.
MS. F. Linimentum Epigastrico inungendum.

Vbi purgandum :

℞. Pulv. rhei elect. scrup. ij. vel drach. j. Notum quidem , sed optimum tutumque hisce in oris est Medicamentum. Regionibus calidioribus minus favet.

Vel

℞. Extract. Rhei gr. xvj.
Laud. op. gr. j.
Ol. menthæ g. j.
MS. F. Pilulæ N°. iiij.
Deaurentur.

IX. *Observationes*. 1. Obstetrix charæ mihi uxoris quinquagenaria non usa est nisi semel pulvere rhabarbari ; sæpe verò pilulis ex laudano opiato, ut & Enemate suprascripto. In-
trà

trà dies 14 perfectissimè curata est. Febricitabat interim continuò, & plus quam vigesies quotidiè dejiciebat tam pus, quam sanguinem. Sanguinea autem est & erat.

2. Ancilla Capitanei N. N. Plethorica, sexaginta quotidiè habebat sedes cruentas. Vsa est iisdem Medicamentis, & duodecimo post die sana rerum domesticarum habuit curam.

3. Filius viduæ van Asperen, assuetus bibere Spiritum vini, patiebatur dysenteriam summo cum dolore: rejiciebat sanguinem concretum pulcherrimi coloris, id est arteriosum, eumque sæpè ad librarum duarum pondus. Aperto cadavere reperi intestina tenuia hàc illàc sphacela, tunicas erosas & in 4. locis perforatas.

CAP. VI. *De fluxu Hepatico.*

I. F*Luxum Hepaticum* vix nomino, quia falsus est, deceptique, prout illum descripsere, veteres. Nihil enim aliud est quam apertio arteriarum splenicarum, id est mihi, hæmorrhoïdalium superiorum.

II. In regionibus frigidis rarò periculosus, in calidis semper.

III. *Curatur* medicamentis Anti-Dysentericis.

IV. *Observatio.* D. Iohannes Provoost, vir

probus & honeſtus, nunc Mercator, ante Machaonis filius, patiebatur ſanguinis copioſum fluxum; dolebat illi regio umbilicalis aliquo modo. Præſcripſi ipſi mixturam narcoticam; deinde hauſtulum hunc laxantem:

℞. Rhei elect. drach. ij. ſ.
Sem. aniſ. ſcrup. j.
Coq. ex aq. borrag. in Col. unc. ij. ſſ.
Diſſolve
Syr. roſ. ſol. cum Senna unc. j.
MS. F. Hauſtus.

Tres intrà dies melius habuit, & multis abhinc annis alacriter vixit vivitque.

Cap. VII. *De Ileo.*

I. ILeos eſt retentio Chyli & fæcum in inteſtinis tam tenuibus quam craſſis.

II. *Partes affectas* dixi.

III. *Cauſa* ferè ſemper bilis eſt, quæ nunc acrior dolorem cauſat atque inflammationem motumque inteſtinorum inverſum; nunc craſſior alvum non movet, unde fæces induratæ.

IV. *Differentiæ.* Hic provenit ab Inflammatione; ille à fæcibus induratis; tertius à motu inteſtinorum inverſo.

V. *Signa Diagnoſtica. Inflammationis* ſigna ſunt febris continua, Vomitus, Calor circa umbilicum, dejectio nulla: *Excrementorum induratorum*; Ventris dolor gravativus; vo-

mitus

mitus minus frequens, præſertim ab initio; anxietas præcordiorum; febris mitior, excretio nulla. *Motus inteſtinorum inverſi*; Vomitus continuus aſſumptorum ciborum, potuum, medicamentorum, imò Enematum, ſuppoſitoriorum, fæcum.

VI. Omnis Ileos periculoſus morbus eſt, ſed à fæcibus cauſatus induratis, reliquis curatu facilior.

VII. *Indicationes Curativæ.* Dolor mitigandus, ſed narcoticis nequaquam; niſi forte in inflammatione, quæ melius corrigitur refrigerantibus & ſudoriferis. Inteſtina inverſa priſtino loco reſtituenda. Fæces induratæ emolliendæ, & quamprimum fieri poteſt educendæ.

VIII. *Curatio.* In inflammatione prodeſt Venæſectio, cæterà ſummè nocet. In fæcibus induratis vix novi morbum qui fortiora fert purgantia. Proſunt inunctiones, balnea. In motu inteſtinorum inverſo hæc eadem conveniunt medicamenta. Cucurbitulæ magnæ non ſcarificatæ umbilico impoſitæ quibuſdam dicuntur profeciſſe. Non audeo hic de ſectione, quæ multos forſitan ſalvaret, loqui. Clyſteres ubique proſunt.

Inteſtinis inflammatis:

℞. Fol. Semperviv. major.
Taraxici an. P. ij.
Tartar. rhenan. drach. v.

Tamarindor. unc. j.
Sem. melon. drach. iij.
Coq. ex aq. hord. in Colatur. lib. j. ſ.
Diſſolve
Syr. roſ. ſol. ſimpl. unc. ij. ſ.
MS.
Vel
℞. Aq. prophylactic. unc. j. ſ. roſac. unc. ſ.
Card. bened. unc. iij. ſ.
Succ. ſemperviv. maj. depurat. unc. j.
Bezoardic. miner. ſcrup. j.
Syr. de portulac. drach. xij.
MS. bibat cochleatim, ſudetque.
Fæcibus induratis:
℞. Trochiſcor. alhand. gr. iiij.
Diagrid. gr. xv.
Tart. vitriolat. gr. vj.
Sal. prunell.
Crem. Tart. an. ſcrup. j.
MS. F. Pulvis pro una doſi.
Vel
℞. Rad. Althææ unc. j.
Fol. Malvæ M. j.
Sennæ drach. x.
Agaric. trochiſcat.
Rhei elect. an. unc. ſ.
Tamarindor.
Tartar. crud. an. drach. vj.
Sem. lini drach. ij.
Coq. ex aq. hordei, in Colaturæ unc. xxv.
Diſ-

Disſolve
Syr. Diacnic. unc. j. ſ.
El. è ſucco roſar. drach. vj.
MS. F. Apozema.

Bibat æger ſingulis bihoriis Vncias ſex, donec alvus reſponderit. Interim aſſumat jura pinguia, inungaturque venter Vnguentis vel oleis emollientibus; Althææ ſcilicet, de mucilaginibus, &c.

Pilulæ Iliacæ Rhaſis, quarum deſcriptio ex Valerio Cordo & Dodonæo legere eſt, magnæ hic ſunt efficaciæ.

Iiſdem medicamentis curatur Volvulus, id eſt, motus inteſtinorum inverſus; præterquam globuli plumbei, argentei, aurei, laborantibus ore deglutiendi exhibentur.

IX. *Obſervationes.* Honeſta Matrona N. le Roux ſanguinea, & plus quam quinquaginta annos nata, Groeningam inter & Amſtelodamum procellis agitata, ſeptem integris diebus nihil dejecerat. Domum reverſa petiit à me purgans, quod præſcripſi, præeunte Clyſtere; ſed vomitu rejecit purgans, nihilque effecit enema. Altero, octavo nempe die ſubſequentibuſque, varia aſſumpſit medicamenta per Epicraſin purgantia, eaque fortiora; ſed triſti eventu. Morbi vigeſimo primò die, dicebat inteſtinum aliquod crepaſſe, mens nihilominus optimè conſtabat. Vigeſimo ſecundo fatis ceſſit. Vigeſimo tertio diſſecui cadaver,

daver, nec quicquam vel circà ventriculum vel in inteſtinis tenuibus poteram reperire, quod morbi cauſam indicaret, & mirabar. Cum obſtetricis præſentis ergò uterum voluerim explorare, vidi inteſtinum colon non procul ab inteſtino recto ſphacelatum tunicaſque disruptas.

2. Pauperrimus quidam Walo morbo hoc Miſerere mei dicto, ſummo cum dolore periit. Aperto cadavere ſeptem diverſis in locis inteſtinum ileon vidimus ita convolutum, ut cibis, potui, fæcibus, omnis neceſſe fuerit denegari tranſitus.

3. Vxor Mercatoris N. Muys à fæcibus induratis undecim continuis diebus alvum habebat adſtrictam; purgavi illam ſuprà dicto Apozemate, & illo ipſo die eſt curata. Idem evenit virgini cuidam, quæ fruſtula aliquot panni deglutiverat. Laborabat menſtruorum ſuppreſſione.

Cap. VIII. *De dolore Nephritico.*

I. Dolor *Nephriticus* eſt ſolutio continui renum membranarum.

II. *Partes affectæ* ſunt membranæ in conſenſum trahentes totam ſubſtantiam renum, tubercula, pelvim, ureteres & veſicam, imò ventriculum & inteſtina.

III. *Cauſa* eſt Lympha acrior & ſeroſior, inter-

interdum crassior, exque illâ causatus sæpè calculus: nihil enim in tota rerum natura facilius concrescit, quam materia serosa, id est, salina.

IV. *Differentiæ.* Nunc provenit à Lymphâ acriore, nunc à calculo.

V. *Signa Diagnostica.* Calculum à Lymphâ distinguere vel experientissimo Practico difficile est, signa enim sibi valdè sunt similia. Conqueruntur de lumborum dolore & ardore, vomunt crassa & biliosa si ventriculus male sit constitutus; si benè, nauseam patiuntur & inanes evomendi conatus, quod notandum. Plerumque illum comitatur Colica Passio, quam Galli *Colique Graveleuse* vocant. Sæpè mingunt urinam cruentam, æstate præsertim, vel post motum vehementiorem: quidam non nisi guttatim mingunt, quibusdam urina est suppressa.

VI. *Prognostica.* Dolor nephriticus à calculo difficilior est curatu, quam qui provenit à Lympha acriori. Vrinam cruentam si mingant, timent quidem sibi & debilitantur, sed levantur. Vrina crassa melior est tenui. Hæreditarius vix curatur; in senibus difficulter, in infantibus facilè curationem admittit ille, qui ulcere renum caret.

VII. *Indicationes Curativæ.* Dolor mitigandus; Lympha serosior temperanda; crassior incidenda; calculus si sit friabilis, comminuen-

minuendus eſt & expellendus; magnus non movendus.

VIII. *Curatio.* Corpus cacochymicum purgetur. Venæſectio in dolore à Lympha acriore oriundo mirè convenit, præſertim in Plethoricis. Alterantibus & narcoticis plus profeci quam ullis aliis medicamentis. Clyſteres optimè hic audiunt. Diæta ſit exacta.

Medicamenta Anti-Nephritica.

Rad. Ireos, Eringii, graminis, liquiritiæ, ononidis, petroſelini, filipendulæ, Althææ. Fol. Malvæ, Capillorum Ven. Cerefolii, petroſelini, Chamædreos, Chamæpiteos, leviſtici, naſturtii, ſaxifragiæ, Sabinæ, Virgæ aureæ. Schœnantum, Spica. Flores Sambuci. Lupulus. Semina 4 frigida majora: papaveris, milii ſolis, aniſi, fœniculi, dauci, carui, ſeſeleos. Fructus Alkekengi. Fraga. Ficus. Hordeum. Lignum Heracleoticum, Nephriticum, Guajacum, Saſſafras. Caſſia lignea, Cinamomum. Therebinthina. Balſamus Sulphuris, ſimplex & aniſatus vel juniperinus. Copayvæ. Serum lactis. Dens apri. Lumbrici terreſtres. Tartarum ex illoque compoſita omnia. Aquæ thermales. Oculi cancri. Aquæ ex herbis ſupradictis deſtillatæ. Spiritus ſalis dulcis, ut & rectificati, Vitrioli, Sulphuris, Tartari, Ammoniaci. Tinctura Nephritica Mynſichti. Syr. althææ

Fer-

Fernel. papaveris albi & erratici, diacodii, byzantinus, 5 radicum. Oxymel diureticum Querc. Oleum amygdalarum dulcium, anisi succini, therebinthinæ. Antidota Nephritica Querc. Electuarium Montagnanæ. Mandibulæ lucii piscis. Conchæ ostrearum calcinatæ. Sal. Succini, fraxini, stipitum fabarum, testarum ovorum.

In causa temperamentisque Calidis.

℞. Rad. althææ unc. j.
Liquiritiæ drach. ij.
Fol. malvæ M. j.
Sem. melon. unc. ſ.
Coq. ex aq. hordei in Colat. lib. ij.
Dissolve
Syr. papaver. errat. unc. ij.
Oc. Cancr. crud. contus. drach. j.
MS. bibat ter quaterve de die Vncias sex.

Vel

℞. Aq. fragariæ,
Portulacæ,
Rosaceæ an. unc. j.
Prophylact.
Cinam. an. unc. ſ.
Oc. Cancr. crud. contus. scrup. j.
Laud. op. gr. ij.
Syr. Althææ Fernel. unc. j.
MS. bibat cochleatim.

In causa temperamentisque frigidis.

Nihil præstantius est Spiritu nostro Anti-nephritico, cujus tibi hancce do descriptionem:

℞. Radic. Ononid.
Saxifrag. alb. an. unc. j.
Liquirit. unc. ſ.
Sang. hirci drach. vj.
Oc. Cancr. contusor.
Nucis moschatæ,
Cinamom. an. unc. j.
Croc. Oriental. drach. iij.
Garyophyllor. drach. ij.
Therebinth. Argentinensis unc. xvj.
Spiritus Vini Malvatici lib. v.
Concisa & Contusa stent in infusione per 14 dies; posteà per B. M. destillentur.
Dosis cochleare unum vel alterum jejuno stomacho bis terve de die pro necessitate. Delicatioribus temperatur Aq. petroselini vel graminis, additurque sacharum.

In omnimoda urinæ suppressione testæ ovorum calcinatæ ad scrup. ij. vel drach. j. assumtæ omnia reliqua medicamenta præcedunt. Cochenilia Tinctorum, ex India Occidentali, in Vino Rhenano assumta ad scrup. j. mite quidem & suave est medicamentum, sed magnæ efficaciæ.

IX. *Observationes*. Iohannes Dailly, Mercator & Ecclesiæ Gallicanæ Amstelodamensis

ſ's Antiſtes, vir probitate ſuâ omnibus notus charuſque, minxerat per aliquot menſes noctu diuque urinam cruentam, purulentam, fœtidiſſimam. Calculos varios quos ejecerat, ſervabat ſibi. Non poterat tanto temporis ſpatio per quadrantem horæ dormire. Cum vocarer alvus ipſi biduo adſtricta erat. Præſcripſi illi hoc lene laxans:

℞. Syr. de Cichor. cum Rheo,
Roſ. ſol. cum Senna,
Diacnic. an. unc. j.
Oc. Cancr. præparat. ſcrup. j.
Aq. graminis q. ſ.
MS. F. Hauſtus.

Quater inde dejecit cum euphoria. Altero die, pluribuſque ſequentibus uſus eſt ſummo cum ſucceſſu Decocto Malvæ ſupraſcripto, ut & mixturâ anti-nephriticâ ex laudano opiato. Tandem bis quotidiè aſſumebat Balſamum Sulphuris aniſatum ad gutt. 8; & pleniſſimè curatus eſt.

2. M^r. Gaillard moribundus iiſdem medicamentis convaluit, poſtquam à circumforaneis quibusdam miſerrimè vexatus, nihil niſi fœtidum pus per urinam ejeciſſet.

3. Pauperrimus quidam Vir triginta per annos, ut ex ipſius ore hauſimus, laboraverat dolore nephritico & dyſuriâ. Obiit. Diſſecui cadaver, reperique renis ſiniſtri ſubſtantiam totam conſumptam, ita ut præter mem-

F branam

branam nihil superfuerit, sed solitò, ut solet longè fuit crassior.

Dolor Colicus tam ex præcedenti, quam hoc ex capite curari potest, ideoque illum nunc, aliàs hoc forsitan facturus, non describo; nam mihi nunc tempus frustrà terere videbor.

CAP. IX. *De Vteri suffocatione.*

VTeri suffocatio, falsò hoc nomine insignita, curatur anti-scorbuticis; legatur Caput suprà scriptum de Scorbuto, doctissimusque Higmorus, ut & caput brevi sequens de Mensium suppressione.

CAP. X. *De Hernia Vterina.*

HErniam Vterinam methodo mihi usitata describere non possum, quia falsissimè ab antiquis est descripta, quod non lubens scribo; interim bono publico est consulendum. Hoc errore illos notare cogor vel invitus, quod Herniam Vteri judicaverint, quæ hernia uteri nunquam fuit: hoc enim ferè nunquam, rarissimè certè accidit, quod antehac in Chirurgia mea monui. Hernia vulgò vocata uterina, nihil aliud est quam relaxatio anterioris Vulvæ tunicæ. Rugosa est hæc tunica non solum ut penem amplectatur,

tur, & melius ſemen deferat ad uterum; ſed etiam ut partus tempore, onere ſuo citius liberet infantem, quod apprimè notandum.

Facilè ab initio curatur adſtringentibus, & Gangræna ſi metuatur, exſcindi poteſt ſine vitæ periculo, metuve hæmorrhagiæ. En paucis totam ejus curam.

Aliud hic notatu digniſſimum eſt obſervandum, quod à Ruſticis Belgicis, ſuibus trimeſtribus totus uterus exſcindatur, facta apertione in latere ſiniſtro, & ligatis venis arteriiſque eodem modo ut ſolemus nos canibus eximere lienem. Iucundum eſt videre quod canes exempto ſplene ſtatim currant, vulnus lambant, bibantque lac vel quam illis præponimus aquam. Sex illorum huc uſque diſſecuimus, ſed non niſi primus mortuus eſt, idque noſtrâ imperitiâ; reliqui æquè voraces ſunt curruntque, ac ſi liene non carerent. Quod de ſuibus ſuprà dixi, plus quam ſemel vidi. Faciunt id ruſtici ne concipiant & ſic obeſiores fiant. Sic felibus aliiſque beſtiis eximuntur teſtes.

CAP. XI. *De menſium ſuppreſſione.*

I. MEnſium ſuppreſſio eſt fluxus menſtruorum impeditus.

II. *Pars affecta* quidem uterus eſt, Ventriculus autem non ſolum in conſen-

ſum trahitur, ſed quantum ego obſervavi, primaria defectus illarum origo.

III. *Cauſa* eſt humor craſſus viſciduſque à Ventriculo ad partes vaſaque teneriora delatus, & ſic naturalem fluxum ſupprimens. Poſſunt & menſtrua ſupprimi ab inanitione & defectu ſanguinis; ſed & hic defectus provenit à viſcido illo tenacique humore, Chylificationem & ſanguificationem depravante. ſupprimuntur itidem ab uteri clauſura.

IV. *Differentiæ.* Hæc provenit à vaſorum anguſtiis; illa ab humore craſſo; tertia à ſanguinis defectu; quarta ab uteri clauſura.

V. *Signa Diagnoſtica.* Sanguis inordinato motu vagatur per arterias, ſeſeque ſæpè exonerat per oculos, aures, nares, os. Nauſeam patiuntur atque vomitum, & picam. Pallent, febricitant. Multæ laborant diarrhœâ, quædam fluxu albo. Sæpe videntur ſuffocari, baculumque in gula & œſophago ſe habere dicunt putantque. Signum lactis mammarum Hippocrati certum eſſe nego. Dolent renes; convelluntur.

VI. *Prognoſtica.* Menſium ſuppreſſio ab uteri clauſura periculo vacat, modo indicetur, quod vidi ſcioque. Quæ ab humore viſcido provenit, curatu difficilima eſt; ut & illa quæ provenit à ſanguinis defectu, eandem enim agnoſcit cauſam. Vaſorum anguſtias non magni

gni

gni facio; sæpius enim aperiuntur per se, præcipuè æstivo tempore.

VII. *Indicationes Curativæ.* Humor crassus incidendus & posteà educendus per alvum; vomitum enim contrà sententiam multorum non probo. Sanguificatio promovenda: viarum angustiæ aperiendæ, ut & Vteri clausura.

VIII. *Curatio.* Medicamenta menses moventia primarium hic obtinent locum. Sequuntur purgantia, in pituitosis fortiora. Plethoricis Vena est secanda, sed non nisi in talis. Cingulo constringantur Hypochondria. Suffumigia fœtida valdè prosunt, Enemata interdum. Coïtus non multum ad curationem facere videtur, sunt enim qui inde pejus habent. Suaveolentia pudendis adhibenda, Cucurbitulæ & ligaturæ cruribus.

Medicamenta Anti-hysterica.

Radices Angelicæ, Bryoniæ, Gentianæ, Imperatoriæ, Meu, pentasitidis, Zedoariæ, Galangæ. Folia Sabinæ, Melissæ, Arthemisiæ, Pulegii, menthæ, rutæ, Majoranæ, Salviæ. Semina dauci, levistici. Baccæ lauri, Iuniperi, Asa fœtida, Castoreum, Myrrha, Succinum, Bitumen, Pix. Vngula alcis. Pennæ perdicum. Aqua hirundinum, Anhaltina, Mynsichti, Sennerti, Crollii. Tinctura castorei, baccarum Iuniperi, croci, lunæ, antimonii.

 Cam-

Camphora. Ol. menthæ, ſuccini, rutæ, Tartari fœtidum. Balſamus Sulphuris, Vterinus Schröderi. Tragæa hyſterica Querc. Fæculæ bryoniæ, Aronis. Trochiſci de myrrha pro ſuffitu. Emplaſtrum de Galbano, matricale, &c.

℞. Caſtorei unc. ſ.
Sal. Ammoniac.
Succini volat. an. drach. ij.
Spiritus Vini rectificat. unc. iij.
Vini Rhenani Falerni unc. vj.
Infundantur per noctem Colaturæ unc. ſ. detur pro una doſi.

Vel

℞. Sal. Arthemiſiæ,
Succin.
Tart. vitriolat. an. gr. iij.
Aloës lucidæ gr. xv.
Ol. menthæ g. j.
MS. F. Pil. N°. v. deaurentur. Pro unica doſi ſæpius reiteranda.

Vel

℞. Gumm. Ammoniac. cum aceto præparat. drach. ſ.
Caſtorei el.
Myrrhæ rubr. an. ſcrup. j.
Sal. Arthemiſ.
Succin. an. ſcrup. ſ.
Tartar. vitr. gr. viij.
Extract. catholic. drach. j.

Tro-

Trochiscor. alhandal. gr. xij.
Ol. menthæ gutt. vj.
MS. F. Pil. N°. L. deaurentur.

Sumat ægra quotidiè jejuno stomacho tres quatuorve. Si loco pilularum ægræ magis arrideat pulvis:

℞. Sal. Arthemisiæ, fraxini,
Succini an. gr. xij.
Tart. vitriolati gr. vj.
MS. pro unâ dosi.

Summæ est efficaciæ.

Vel

℞. Rad. Calamenthæ unc. j.
Fol. Sabinæ drach. x.
Menthæ P. j.
Sennæ drach. vj.
Agaric. trochiscat. drach. iij.
Turbith. elect. drach. v.
Oc. Cancr. crudor. contusor. unc. ſ.
Garyophyllor. drach. j.
Sem. dauci drach. ij.
Coq. ex aq. hordei, in Colaturæ unc. xxx.
Dissolve
Syr. diacnic. unc. ij.
Salis Ammoniac. drach. j.
MS.

Bibat singulis mane uncias 6.

Interim utatur suffumigiis ex Trochiscis de Myrrha, pennis perdicum, &c.

Vel

℞. Castorei drach. j.
Asæ fœtid. drach. ſ.
Caphuræ ſcrup. j.
MS. F. Nodulus.

Vina medicata ex ingredientibus suprà ſcriptis in temperamento pituitoſo optimè hic audiunt.

IX. *Obſervationes.* Virgo viginti quinque annorum decem ultra menſes ſuppreſſionem menſtruorum paſſa, pallida, nauſeabunda, valdè conquerebatur de dolore hypochondrii, ut plerumque omnes ſolent, ſiniſtri. Supervenêre illi, ut aliis multis, convulſiones, quæ longè differunt ab illis, quæ propriè ſic vocantur. Lipothymiam poſtmodum paſſa eſt. Purgavi illam ter hiſce pilulis:

℞. Maſſæ pilul. Aloëphangin. major. ſcrup. j.
Sal. Succini,
Ammoniac. an. gr. iiij.
Reſinæ Ialappæ gr. vj.
Ol. majoran. g. j.
MS. F. Pil. N°. vj. deaurentur.

Hiſce aſſumptis brevi tempore curata eſt.

2. Alia Virgo per multos annos laboraverat menſium ſuppreſſione & febre hectica, quæ illam extinxit. Aperto cadavere reperimus in Meſenterio ſteatomata varia, à Lymphâ craſsâ oriunda, & in ſiniſtro latere

ma-

magnum velut ſaccum, repletum materia turbida, pituitoſa, majori verò ex parte cruenta.

Cap. XII. *De partu difficili.*

I. P*Artus difficilis* eſt intercluſus fœtui exitus.

II. *Partes affectæ* ſunt uterus laxior adſtrictiorve, membranæ fœtus craſſiores, Vagina anguſtior, os pubis, Iſchion exſiccum, & ideò minus cedens.

III. *Cauſæ* variæ ſunt. Sæpè evenit quod mulieres delicatulæ ſibi metuant à dolore, & tunc magis dolent, pariuntque ſerius. Anguſtiæ viarum multum cauſant difficultatis. Fœtus debilior non adjuvat matrem. Lympha nutritia (nutritur enim infans,ex mea opinione, tam per os, quam per arterias umbilicales) paucior, partes fœtui transeundas non ſatis reddit lubricas. Ex omnibus hiſce cauſis deficiunt parturiendi conatus.

IV. *Differentias* vides ex præſcriptis.

V. *Signa Diagnoſtica* ex obſtetrice ſunt quærenda.

VI. *Prognoſtica.* Viarum anguſtiæ ſunt periculoſiſſimæ, præſertim ubi fœtus ſolito major eſt, & humeros habet latiores. Laxitas rugarum vaginæ hac ex parte multum nocet, rugæ enim valdè inſerviunt educendo fœtui,

ut & ſemini maſculo attrahendo. Fœtus ſupra os pubis ſituatus exitum invenire nequit, niſi reprimatur; antequam hoc factum ſit, omnes conatus parturientis ſunt inutiles, & anti-hyſterica omnia noxia.

VII. *Indicationes Curativæ.* Inſufficientes parturientis conatus promovendi. Mater & infans roborandus. Viarum anguſtia dilatanda. Situs infantis vitioſus corrigendus.

VIII. *Curatio.* Situs infantis vitioſus, ſicubi obſtetricis manu corrigi non poteſt, corrigatur manu Chirurgi, mortuuſque fœtus hamis extrahatur, prout in Chirurgia mea ſcripſi. Parturiendi conatus promoventur medicamentis infrà ſcribendis. Anguſtiæ viarum dilatantur oleis laxantibus. Erecta ſtans ægra, ſæpè parit facilius; ſed hoc remedii genus non facilè concedo. Reliqua obſtetrici committenda.

Medicamenta generalia partum difficilem promovendi ferè omnia ſunt anti-hyſterica, quæ legi poſſunt in Capite præcedenti.

℞. Aq. anti-hyſtericæ unc. j. ſ.
Pulegii,
Meliſſæ an. unc. ij.
MS. bibat cochleatim.

Communi & notiſſimo omnibus hoc medicamento tot liberavi, conatuum in defectu parturientes; idque tàm citò, ut non facilè cre-

credideris. Rationem humanioribus dare paratissimus, nunc mihi servo.

Vel

℞. Fol. Sabinæ,
Majoranæ an. P. j.
Schœnanthi,
Spicæ nardi Indicæ an. drach. ij.
Coquantur ex Vino vel potu cui ægra magis est adsueta: in Colaturæ unc. xx.

Dissolve

Boracis Venetæ drach. j.
Sachar. albi parum.
MS. dosis unc. v.

Commendo tibi picem navalem & pulverem secundinæ. Dosis scrup. ij.

Observationes. 1. Vxor (non libenter hisce in affectibus quandam nomino) vicini mei, ditisque mercatoris, per biduum patiebatur parturiendi conatus, unde delicatula eo usque debilitata est, ut adstantes illam judicaverint morti proximam. Vsa est mixtura suprà scripta & me præsente, illicò gemellos est enixa, optimeque postmodum habuit & habet.

2. De Viarum angustiis nihil aliud possum scribere, quam quod multas viderim (fœtu nempè mortuo) Chirurgi manu ita liberatas, ut postmodum feliciter conceperint. Interim tamen multæ pereunt, quæ nimis serò quærunt auxilium, quod plerumque obstetricum culpâ solet evenire.

CAP.

Cap. XIII. *De menſium nimio fluxu.*

I. M*Enſium fluxus immodicus* eſt apertio vaſorum tam ſanguineorum, quam Lymphaticorum præternaturalis.

II. *Pars affecta* primaria eſt Ventriculus; ſecundaria Renes; ultima Vterus, quam antehac, & fortè nuncdum, multi, non ego, primam dicunt.

III. *Cauſa* eſt ſanguis vel ſeroſior, vel Lympha acrior, ſed imprimis craſſa.

IV. *Differentiæ*. Hic albus eſt, ille ruber; cæterà non differunt niſi gradibus.

V. *Signa Diagnoſtica* tibi indicabit ægra.

VI. *Prognoſtica*. Fluxus albus & cruentus ubi fuerit frequens vel continuus, multas necat; defectu enim nutrimenti incidunt in hecticam. Vterque valdè eſt moleſtus & graviditatem impedit.

VII. *Indicationes Curativæ*. Ventriculi præcipua habenda ratio. Humor craſſus educendus, ſeroſus acriorque temperandus.

VIII. *Curatio*. Ventriculum niſi purgaveris & liberaveris ab humore ſuo craſſo, non curabis ægram. Venæſectio Symptomatibus occurrit, & ideò ſæpè prodeſt, ſed nihil facit ad cauſam. Cucurbitulas mammis appoſitas noxias eſſe puto: magis mihi placent ligaturæ bra-

brachiorum, ubi ſymptomatibus urgentibus eſt revellendum. Enematibus non utor niſi in alvo adſtrictiore. Adſtringentia ubique ferè præſcribuntur, ſed non potui obſervare illa prodeſſe, niſi corpore benè purgato, tuncque ſummè neceſſaria.

Medicamenta fluxum muliebrem tam album quam ſanguineum ſiſtentia.

Radices plantaginis, nymphææ, Ireos noſtratis. Fol. menthæ, quercus, millefolii, cynogloſſæ, Vermicularis. Flor. balauſtiorum, roſarum rubrarum, Verbaſci. Sem. agni caſti majoris, coriandri, cannabis, papaveris albi, rutæ. Thus, Maſtyx, Terebinthina, Succinum, Camphora. Guajacum; Cortices granatorum, quercus. Corn. Cervi vel raſum vel philoſophicè præparatum. Oſſa ſepiæ, Spodium, Acacia, Corallia, Margaritæ, Lapis hæmathites, Lachrymæ ſanguinis Draconis, Vnicornu foſſile. Ol. camphoræ, Therebinthinæ. Tinctura martis, Corallorum. Pilulæ maſtichinæ. Rheum in ſubſtantia. Stercus aſininum.

℞. Reſinæ Ialappæ, Agarici.
Extract. Rhei an. gr. v.
Ol. menthæ g. ij.
MS. F. Pil. N°. iiij. deaurentur.
Pro unâ doſi.

Vel

Vel

℞. Sal. Succini,
Sang. draconis an. ſcrup. ſ.
Diagrid. gr. vj.
MS. F. Pulvis pro una doſi.

Pulvis rhei ad drach. j. exhibitus benè agit.

℞. Cretæ albæ vulgaris ſcrup. j.
Maſtiches elect. drach. j.
Succi acaciæ,
Lachrym. ſang. dracon.
Mumiæ, Rhei elect.
Corall. rubr. præparat.
Oc. Cancr. crudor. an. drach. ſ.
Therebinthinæ Venet. lotæ, ſed nullatenus coctæ, q. ſ.
MS. F. ſ. a. Pil. magnitudine piſi minoris & aſpergantur pulvere cinamomi.

Sumat ægra ſingulis manè quinque.

Vel

℞. Lachrym. ſang. drac.
Oc. cancr. præparat.
Cretæ alb. vulg. an. gr. viij.
Chalyb. præparat.
Lapid. prunell. an. gr. vj.
MS. F. Pulvis pro una doſi quotidiè aſſumenda.

IX. *Obſervationes*. 1. Vxor Guilhelmi ab Ottinga ægerrimè per aliquot dies decubuerat nimio menſium fluxu, ita ut macra, debilis,

bilis, pallida, jam jam videretur velle mori. Dulcia pauciſſimæ ferunt hyſtericæ, optimè tamen habuit ab hoc medicamento, à quo fluxus ſtatim ceſſans, priſtinæ ſanitati ægram ſe reſtituere ſivit:

℞. Mannæ Calabrin. unc. ij.
Crem. Tart. ſcrup. ij.
MS. ſumat in juſculo.

2. Vxor amiciſſimi cujuſdam mihi mercatoris fluxum patiebatur album. Vſus fueram medicamentis ſupraſcriptis & ſat benè ſe habebat. Sed tota erat Venerea, & comedebat omnia guſtui ipſius grata, Oſtrea ſcilicet, acetaria, &c. inde pejus habens, auxilium cujuſdam circumforanei imploravit, qui illi, neſcio quo medicamento, tantam excitavit ſalivationem, ut poſt multos dolores ſit extincta.

De Affectibus externis in Chirurgia & Anatomia mea Practica, ſatis largè me ſcripſiſſe puto.

F I N I S.